

Elkezdik a szerződésbontás procedúráját a Brantner köztisztasági vállalattal

Marosvásárhelyt elárasztotta a szemét

Fotó: Nagy Tibor

Szép tiszta környezetet, szeméttmentes utcákat, seprő járdákat, példás rendet reméltünk Marosvásárhelyen és a környező településeken. Erre mit kaptunk? Óriási szeméthegegyeket. Tömött tárolókat, a lerakókból kiömlő bűzös hulladékot. Elképesztő látványt. De nem csak a szemét ömlik ránk, hanem a panaszáradat is, amit a lakosság, az olvasóink juttatnak el hozzánk, hiszen a helyzet tarthatatlanná vált. Hétfőn este rendkívüli sajtótájékoztatót jelentette be

Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke és az Ecolect Maros Községi Fejlesztési Társulás egyik vezetője, hogy elkezdik a szerződésbontás procedúráját a Brantner-Veres köztisztasági vállalattal.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

„A csoda ott lapul...”

A 28. marosvásárhelyi könyvünnepe beszélgetőestjeinek csütörtöki nyitórendezvényén, a Korszellem, értékrend, emberiség a mai magyar irodalomban című eszmecsere előtt első alkalommal adták át a Nemzeti Színház nagytermében Az Év Szerzője díjat.

5.

A turizmust, a történelmi közeledést szolgálja majd

Október 19-én Bukarestben az Európai Beruházásokért és Projektekért Felelős Minisztériumban gróf Teleki Kálmán, a gergyesszegi Teleki-kastély tulajdonosa aláírta azt a finanszírozási szerződést, amelynek köszönhetően az országos helyreállítási terv (PNRR) alapján 3,75 millió euró támogatást nyújtanak az épület felújításához.

6.

Az igazi erdélyi ember emlékére

A gergyesszegi Teleki-kastélyban már régebb is volt kiállítva emléktáblája, abban a szobában, ahol született, ez a tábla azonban elveszett. November 12-én, a Castellum Alapítványnak köszönhetően, egy új emléktáblát helyeztek el a kastély bejáratához.

7.

OPTICA OPTOFARM

A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas

ügyfele számára:

50%-os

kedvezményel kaphatók a közellátó lencsék

2022. november 10. és december 31. között.

A régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Hazugságok és nagy remények

Mózes Edith

Nagy az elégedetlenség a kormánykoalíció munkáját illetően. Es nem csak az egyszerű emberek elégedetlenek. A Népi Mozgalom Párt (PMP) elnöke múlt hét végi kijelentése szerint a romániai politikai színtér egy nagy hazugság, és a két vezető kormánypárt egyformán felelős az ország siralmas állapotáért. Emlékeztetett, hogy a PSD és a PNL után a PMP rendelkezik a legtöbb helyi választott tisztségviselővel, ennek ellenére kiszorult a parlamentből a 2020-as választásokon. A kudarcot a többi párt „háttéralkujával” magyarázta, amikor a PNL a PSD ellen, a PSD pedig Klaus Iohannis ellen kampányolt, most pedig, mintha mi sem történt volna, együtt kormányoznak. Az ország költségvetését zsákmánynak tekintik, az emberekkel nem törődnek.

Bírálta a kormányt is, hogy hiteket vesz fel ahelyett, hogy a rendelkezésére álló európai pénzeket használná fel. Kijelentette: amikor pártja visszatér a parlamentbe, az a törvényt fogja támogatni, amely előírja a kormányoknak, hogy előzetesen tartsanak népszavazást, ha nagy összegű hitelt vesznek fel.

A mai brüsszeli burokraták Európája korlátozásokat, totalitarizmust jelent, jelentette ki szombaton a Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) elnöke egy nemzetközi konferencián. Az AUR olyan Európát szeretne, amelynek középpontjában a kulturális, társadalmi és vallási szabadság áll, és egyben reményét fejezte ki, hogy a 2024-es európai parlamenti választások után az európai konzervatívok

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

15., kedd
A Nap kel
7 óra 23 perckor,
lenyugszik
16 óra 50 perckor.
Az év 319. napja,
hátravan 46 nap.

IDŐJÁRÁS
Borús égbolt, ködképződés
Hőmérséklet:
max. 6 °C
min. -1 °C

*Isten éltesse!

Ma ALBERT és LIPÓT, holnap ÖDÖN napja.
ÖDÖN: az Eugén magyar megfelelője, eredeti alakja Ögyén. A 19. században az Ödön nevet mestersegesen az Edmund, illetve Edmond nevekkel azonosították, míg az Eugén nevet a Jenővel.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. november 14.

1 EUR	4,8982
1 USD	4,7588
100 HUF	1,2051
1 g ARANY	268,5685

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

A Hifa-Románia Egyesület kérdőíve marosvásárhelyiekhez

A Hifa-Románia Egyesület kidolgozott egy kérdőívet a helyi közösség hiányosságainak felismerése, illetve a civil szervezeti munka hatékonyságának növelése érdekében. Az egyesület céljainak újrafogalmazásában komoly támpontot jelentő kérdőív kitöltése mintegy 20 percet vesz igénybe, és az egyesület Facebook-oldalán érhető el: <https://www.facebook.com/HifaRomaniaAssociation>.

Megnyílt a várbeli korcsolyapálya

November 13-án, vasárnap megnyílt a korcsolyapálya a marosvásárhelyi várban. Jegyet váltani másfél órára lehet 9:30–11:00, 11:30–13:00, 13:30–15:00, 15:30–17:00, 17:30–19:00, 19:30–21:00 óra között. Egy jegy ára 15 lej, korcsolyabérlési díj: 15 lej.

Beszélgetés a demenciáról

Az időskor árny- és napos oldala címmel kerül sor beszélgetésre a demenciáról november 17-én, csütörtökön 18.30-kor a marosvásárhelyi Szent Család Közösségi Házban (Egyesülés negyed, Földműves/Agricultorilor utca 26. szám). Előadók: Cosma István és Szigyártó Adrienn pszichológusok. Az együttléten szó esik majd arról, hogy a memória romlása mellett milyen más tünetekkel jár együtt, miért fontos időben észrevenni, és hogyan lassítható a folyamat. A program támogatója a Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság.

Nemzetközi természetfotó-verseny díjazása

A Milvus Csoport Madártani és Természetvédelmi Egyesület és a Forona romániai természetfotósok szövetsége közös szervezésében 13. alkalommal díjazták a Milvus nemzetközi természetfotó-verseny résztvevőit november 18-án, pénteken 18 órakor a marosvásárhelyi várudvaron lévő üvegkupolában. Ez alkalommal harminc ország fotósai több mint 1100 alkotásának legszebbjeiből nyílik kiállítás. Az eseményen részt vesz Papp Tamás, a Milvus Csoport elnöke, Papp Judit, a Milvus Csoport képviselőjében a verseny szervezője, Dan Dinu zsűritag, a Forona egyesület alapítója, továbbá Dorin Bofan, Nagy Zoltán Gergely és Daniel Mârlea zsűritagok. Díszvendég az idei év nyertese, Moldován Zsolt.

Tiberius nemzetközi kamarazene-fesztivál

November 13–20. között zajlik a marosvásárhelyi Kultúrpalotában az idei Tiberius nemzetközi kamarazene-fesztivál. A rendezvény része a 17-én, csütörtökön 19 órakor a Kultúrpalota nagytermében kezdődő kamarazeneest, amelyen a Tiberius vonósnégyes, Frank van de Laar hollandiai zongoraművész, Sántha Huba zongoraművész, Sylvain Desane franciaországi hegedűművész (mélyhegedű) lép fel. Az Erdélyi Tv közreműködésével szervezett esten Mozart-, Bach-, Beethoven-, Frank Bridge-, Dvořák- és Bartók Béla-művek csendülnek fel. Jegyek a filharmónia jegypénztáránál és online az Eventbook honlapon kaphatók.

30 éves határállító – cserkész történelmi vándorkiállítás

A Romániai Magyar Cserkészszövetség és a Maros Megyei Múzeum együttműködésében az erdélyi cserkész történetét bemutató vándorkiállítás nyílt a megyei múzeum várbeli történelmi és régészeti osztályán. A 30 éves határállító című tárlat december 29-ig látogatható.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Újabb lakók a marosvásárhelyi állatkertben

November 9-én egy olaszországi állatkertből érkezett egy púpos tevé és kilenc pettyes szarvas (Axis axis). S míg púpos tevé van már az állatkertben, az újonnan érkezett pedig nemsokára fajtatársához csatlakozik, a pettyes szarvasok újdonságnak számítanak.

A pettyes szarvas fajta a nevét szörzetének mintázata miatt kapta, ugyanis bőrén a vörösesbarnától a sárgásbarnáig terjedő alapszínben gyöngyszerűen fehér pettyek helyezkednek el, amelyek nemcsak a borjú szörzetén találhatók meg, hanem az egész élete folyamán megmaradnak. Ehhez járul még a sötét, fekete hátszín. Kimondottan szép állat, feltűnő a nagy, sötét szeme, hosszú felső szempillákkal rendelkezik. Agancsa a gimszarvaséhoz hasonló, de gyengébb, és nincs koronája.

A pettyes szarvas Földünk trópusi-szubtrópusi éghajlatú, nyílt füves területein és sűrű lombhullató, valamint félö-

rökzöld erdőkben őshonos. A rövid gyeper azért fontos számára, mert ott kevés a búvóhely a ragadozóknak, például a tigriseknek. Emellett az erdőben lehulló levelek és gyümölcsök fontos táplálékforrást jelentenek, tehát a pettyes szarvas a nyílt és erdős területeket egyaránt igényli. Szereti a víz közelségét. Inkább nappal aktív. A nőstények által vezetett kisebb-nagyobb csordákban él. Az idősebb bikák magányosan, míg a fiatalok csoportokba verődve élnek. A nőstények évente kétszer is ellenek. Átlagéletkoruk 9-13 év, állatkertekben elérhetik a 18-22 éves kort is.

A púpos tevé egyelőre az istállóban kapott helyet, később társával együtt a nagy kérődzők kifutójában lesz, míg a pettyes szarvasok – eredeti életterükhöz hasonlóan – az elefántokkal egy helyen vannak a szabadban. Szánthó János, az állatkert igazgatója elmondta, amint lesz rá lehetőség, és megteremtik a megfelelő feltételeket, újabb állatokat hoznak Marosvásárhelyre. (vajda)

Fotó: Vajda György

Indul a VIBE – 2023-ban százezer fesztiválózó a cél

Bejelentette első fellépőit a marosvásárhelyi VIBE fesztivál, amely az idei siker után 2023-ra új célt tűzött ki: az öt nap alatt legalább százezer fesztiválózóra számítanak a szervezők. Az első bejelentett fellépők a Halott Pénz, Wellhello, Carson Coma, Parno Graszt, Dzsúdó, Beton.Hofi, Aurovoir, Csaknekedkislány, Elefánt és a Konyha zenekar.

„Az idén 82.130-an vettek részt összesen a fesztivál öt napján, jövőre szeretnénk, ha ez a szám elérné a százezret. Tudjuk, hogy merész cél, de elérhetőnek tartjuk. Olyan fellépőket fogunk hívni Marosvásárhelyre, akik megmozgatják az erdélyi fiatalságot, de ugyanakkor folytatni fogjuk azt a trendet, amit már az idei Majka- és Tankcsapda-koncertek is jelentettek: több generációt, több zenei stílus kedvelőjét szeretnénk megszólítani” – részletezte Rész Konrad Gergely fesztiváligazgató a terveket.

„Marosvásárhely számára fontos, hogy a VIBE egyre jelentősebb fesztivállá váljon. Régiós központ vagyunk, és büszkék kell legyünk arra, hogy nyaranta ilyen sok erdélyi fiatal látogat hozzánk. Mindent megteszünk, hogy a város

a lehető legjobban fogadja őket” – fejezte ki támogatását Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere. A szervezők a most bejelentett nevek mellett további magyarországi, erdélyi és nemzetközi fellépőket ígérnek, az eddigi megszokott nagyszínpad mellett pedig helyet kap majd egy, az elsővel azonos méretű, második nagyszínpad is.

Közzétették a 2022-es VIBE aftermovie-ját

A szervezők bemutatták a 2022-es fesztivál kisfilmjét, amelyben megszólalnak a rendezvény fellépői is, végigvezetve a nézőt a teljes fesztiválélményen, bemutatva egy olyan nézőpontot, amely eddig a fesztiválózó számára rejtett maradt: betekinhetnek a backstage-ek izgalmába, a közönséggel való találkozás élményébe. Az aftermovie elérhető YouTube-on és Facebookon is. Időközben az elővételes jegyek árát is közzétették a szervezők, összesen 289 lejért lehet bérletet váltani a rendezvényre.

További információk a VIBE fesztivál Facebook-oldalán és a www.vibefestival.ro oldalon – áll a szervezők közleményében.

RENDEZVÉNYEK

Adventi operett-, magyarnóta- és táncdalgálaest

Három év szünet után december 5–18. között újra Erdélyben turnéznak a Budapesti Operettszínház előadói – Peller Károly és Kalocsai Zsuzsa –, valamint Gergely Róbert táncdal- és popzeneénekes. Marosvásárhelyen december 12-én, hétfőn 20 órakor lépnek közönség elé a Kultúrpalotában. Jegyek elővételben a Kultúrpalota jegypénztáránál kaphatók.

A nő – fotótárlat a Bernády Házban

A Dr. Bernády György Közművelődési Alapítvány szervezésében B. Kovács Sándor fotográfus munkáiból nyílik kiállítás A nő – ahogy én látom címmel november 17-én, csütörtökön 18 órakor a Bernády Házban. A tárlat Both Gyula, a Marx József Fotóklub elnöke nyitja meg. Közreműködik Bartha Zsuzsa színművész, Gábor Ágnes (hegedű), Molnár Johanna (brácsa), Molnár Eszter (nagybőgő), Gáspár-Barra Áron (gitár), Bíró Zsuzsanna (hárfa). A tárlat december 7-ig látogatható.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsónyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

Herszonban hivatalosan felvonták az ukrán zászlót

Hivatalosan felvonták az ukrán zászlót hétfőn az orosz megszállás alól felszabadított dél-ukrajnai Herszon városában, az eseményen jelen volt Volodimir Zelenszkij ukrán elnök – közölte Andrij Jermak, az ukrán elnöki iroda vezetője az Instagramon.

A zászlófelvonást Ukrajna himnusza kísérte – számolt be az Ukrainszka Pravda hírportál. A felszabadult Herszont Zelenszkijjel együtt meglátogatta Jermak, továbbá Kirilo Timosenko és Roman Masovec, az elnöki iroda helyettes vezetői, Jaroszlav Janusevics, Herszon megye kormányzója, valamint több kormánytag is.

Közben Oleh Nyikolenko ukrán külügyi szóvivő reagált arra a moszkvai nyilatkozatra, amely szerint az orosz vezetés nem fogadja el Kijev feltételeit, amelyeket a béketárgyalások lefolytatásához támasztott. „Oroszország nincs abban a helyzetben, hogy feltételeket diktáljon” – jelentette ki a szóvivő. Hangsúlyozta, hogy az Ukrajna által szabott feltételek változatlanok, ezek pedig a háború azonnali leállítására, az összes orosz katonára kivonásra, Ukrajna területi integritásának helyreállítása, az okozott károk megtérítése és hatékony garanciák nyújtása az agresszió megismétlődése ellen. „Más feltételek mellett lehetetlen lesz fenntartható békét elérni” – mutatott rá Nyikolenko.

A francia elnök erős diplomáciai választ sürget

Erős diplomáciai választ sürgetett Iránnal szemben Emmanuel Macron francia államfő az országos, kormányellenes tüntetésekkel szembeni „példátlan megtorlása” miatt.

„Támogatom az erős diplomáciai választ és a szankciókat a rezsim azon személyiségei ellen, akiknek felelősségük van ennek a forradalomnak a megtorlásában” – mondta a köztársasági elnök a France Inter francia közrádióban hétfőn sugárzott interjúban. A felvétel pénteken készült az elnöki hivatalban, ahol Emmanuel Macron négy ellenzéki iráni aktivistát fogadott. „Nem zárunk ki semmilyen lehetőséget” – tette hozzá az elnök, emlékeztetve arra, hogy az iráni vezetéssel szemben már több szankciót is elfogadott az Európai Unió.

Az uniós tagállamok külügyminiszterei hétfőn egyeztettek Brüsszelben esetleges újabb szankciókról Iránnal szemben.

Az Európai Unió október 17-én vezetett be szankciókat mások mellett az iráni erkölcsrendészet tagjai ellen, mert felelősnek tartják Mahsza Amini haláláért: a fiatal nőt szeptemberben letartóztatták az öltözködési szabályok megsértése címén, és az őrizetben meghalt. Az uniós szankciók 11 tisztségviselőt, köztük Irán információs és távközlési miniszterét is érintik, őket a nő halálát követő tüntetések elfojtásával vá-

Megérkezett Ukrajnába a Litvánia által adományozott 12 darab M113-as típusú páncélozott szállítójármű – számolt be a Jevropejszka Pravda hírportál Arvydas Anusauskas litván védelmi miniszterre hivatkozva. A járművek közül tízet 120 milliméter kaliberű aknavetővel szereltek fel. „Litvánia teljesíti kötelezettségeit” – hangsúlyozta a litván miniszter, hozzátéve, hogy összesen 62 darab M113-as szállítójárművet küldtek Ukrajnának.

Jurij Ihnat, az ukrán légierő szóvivője sajtótájékoztatóján közölte, hogy Oroszország októberben 15 Kalibr típusú rakétát lőtt ki ukrán területre. Szavai szerint ez nem túl sok, ami azt mutatja, hogy Oroszországnak fogynak a készletei ebből a típusú rakétából. A szóvivő ugyanakkor emlékeztetett arra, hogy az orosz erők továbbra is folyamatosan tüzérségi és Sz-300-as légvédelmi rendszerekkel lövik a front mentén fekvő területeket.

Az ukrán vezérkar hétfői jelentésében arról számolt be, hogy az elmúlt napon Ukrajnában 510 orosz katonát halt meg, velük együtt az orosz csapatok embervesztésegei mintegy 81.370 főre nőttek. Ezen felül az orosz erők vasárnap nyolc harcokcsit és két tüzérségi rendszert veszítettek. A háború februári kezdete óta a felsoroltakkal együttesen 2848 orosz harcokcsit és 1839 tüzérségi rendszert, valamint 278 repülőgépet és 261 helikoptert semmisítettek meg az ukrán erők. (MTI)

dolja az EU. Emmanuel Macron jelezte: a következő hetekben ismét egyeztet Ebrahim Raiszi iráni elnökkel, akivel szeptember végén találkozott először az ENSZ Közgyűlésén New Yorkban. „A diplomácia azt jelenti, hogy olyan emberekkel is beszélünk, akikkel nem értünk egyet, és megpróbálunk hasznosan fellépni” – mondta Emmanuel Macron, akit iráni ellenzékiek bíráltak, amiért találkozott Ebrahim Raiszival.

A francia elnök úgy ítélte meg, hogy az iráni belpolitikai helyzet miatt „nagyon törékeny” az iráni nukleáris megállapodás újraindításának esélye. Miután nem történtek meg a várt új előrelépések, „új keretet kell létrehozni” – vélte Macron.

A térség vitás kérdéseit illetően a francia elnök reméli, hogy „az év végéig sikerül megrendezni egy konferenciát Bagdadban valamennyi szomszédos ország és Irán részvételével, az első, 2021 augusztusában Irakban rendezett találkozó után.

Emmanuel Macron Franciaország „csodálatát, tiszteletét és támogatását” fejezte ki pénteken annak a négy iráni ellenzékinek, akiket hivatalában fogadott, miután „a szabadság egyetemességért harcolnak, amiben mindannyian hiszünk” – mondta az államfő. Irán vasárnap élesen bírálta a találkozót, és elítélte Franciaországot. (MTI)

Pénteken nyit a Vörösmarty téri és a Szent István téri karácsonyi vásár is

Pénteken nyílik a pesti Belváros két nagy karácsonyi vására, a Vörösmarty téri Vörösmarty Classic Xmas és a Szent István téri Advent Bazilika is.

A tavaly másodjára is Európa legjobb karácsonyi vásárának választott Advent Bazilika látogatóit 12 méteres karácsonyfa, fényfestés, szelfipont, jégpálya, valamint minőségi kézműves és gasztronómiai kiállítók fogadják a Szent István-bazilika előtti téren – tudatták a szervezők hétfőn az MTI-vel.

Közleményük szerint a rendezvény területén mintegy 120 hazai kiállító kap helyet. A gasztronómiai árusok a közkedvelt, kizárólag kifogástalan alapanyagokból előállított ünnepi-vásári ételek mellett a rendezvény szellemiségének megfelelően számos, csak itt kapható ingyencsokit is kínálnak.

Megtalálható lesz a vásárban számos streetfood és barbecue fogás, ahogyan a magyar csárdakultúra étkei is: többek között tányérra kerül szarvaspörkölt, eredeti svájci raclette, baráncsülök, de lesz gulyásleves cipóban és 12 órán át smokerben készült tépett malac és tépett marhahússal készült szendvics is – emelték ki a szervezők.

A vásár hangulatához a kézműves kiállítók: népművészek, iparművészek és a modern designerterméket kínáló innovatív alkotók is hozzájárulnak egyedi remekeikkel.

Az adventzőket korábbi népszerű programok és számos újdonság is várja. Minden este félóránként a bazilika homlokzatára vetített fényfestésben gyönyörködhetnek, a 3D vetítések szünetében pedig elérhető lesz a rendezvény szelfipontja. A vásár központi részében kap helyet egy 12 méter magas karácsonyfa, és itt várja a gyerekeket az ingyenesen igénybe vehető korcsolyapálya is korcsolyabérlési lehetőséggel, korcsolyaoktatással.

Az Advent Bazilika látványműhelyében kovácmesterek mutatják be szakmájuk fortélyait, és a régmúlt időköt idézi meg a Fortepannal közösen megvalósított, Advent Anno című fotókiállítás is, amely a kiállítópavilonok külső oldalát fogja díszíteni. A bazilika előtt foglalja el helyét a betlehemi jászol, valamint itt díszíti a teret az a monumentális adventi koszorú is, amelynek gyertyái vasárnaponként gyúlnak majd fel.

Az Advent Bazilika idén is helyet biztosít a Magyar Öku-

menikus Segélyszervezetnek, amely a vásár teljes ideje alatt várja az adományokat.

Megtartják a Vörösmarty téri karácsonyi vásárt is, amely új díszbe öltözve, Vörösmarty Classic Xmas néven várja az adventzőket.

A Váci utca felől a zöld és piros színekben pompázó Vörösmarty térre érkező ünnepi forgatagot egy grandiózus karácsonyfa fogadja.

A vásár egyik kiemelt látványossága lesz a Harisnyaházon díszelő óriási karácsonyfa dekoráció, és most mutatkozik be a Vörösmarty-szobor új takarása is, amely a korábbi, sötét nejlón védőfedésre kerülve mintegy „láthatóvá teszi” a költő emlékművét. A takaráson ugyanis az eredeti szobor életnagyságú képe mellett versrészletek lesznek olvashatók magyarul, németül és angolul – áll a közleményben.

A tér népszerű attrakciójának ígérkezik az ingyenesen igénybe vehető kisvasút, amelynek utasai az Oroszlános kút ünnepi díszítésében is gyönyörködhetnek.

Megújult arcúval fogadják a látogatókat a téren felállított gasztronómiai pontok és kézműves faházak is. A gasztronómiai kiállítók a hagyományos magyar étel- és italkultúra karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó értékeit kínálják, és a kézműves kiállítók is a hagyományörzés jegyében válogatják össze portékájukat.

A rendezvényen megjelenő sokszínű, tipikusan magyar kézműves tárgyi kultúra darabjait bemutató kiállítók mellett interaktív, edukációs helyszíneként állítják fel azt a kézműves házat, ahol a látogatók minden nap más és más kézművesfortélyt bemutató foglalkozáson vehetnek részt.

A Vörösmarty Classic Xmas szervezői támogatói helyet biztosítanak az árva és sérült kutyáért dolgozó Vigyél Haza Alapítványnak, amely a rendezvény ideje alatt számos aktivással várja az adakozókat.

A téren december 28-ig vásárolhatók kézművestermékek, ezt követően a készítőik újév napjáig átadják helyüket a szilveszteri ünneplők sokaságának. Az Advent Bazilika január 1-jéig, a Vörösmarty Classic Xmas december 31-ig várja az érdeklődőket – közölték a szervezők. (MTI)

Ország – világ

Száguldott az autójával

Óránként 157 kilométeres sebességgel száguldott szombaton az autójával egy fiatalember egy olyan útszakaszon, amelyen 50 km/h a megengedett maximális sebesség – számolt be a Maros megyei rendőrség. A közlemény szerint a 21 éves mezővári sofőr 2900 lejre bírságolták, és 120 napra bevonták a jogosítványát. A fiatalembert a rendőrség radarja egy szombati ellenőrzésen szúrta ki, amelynek keretében összesen mintegy 136.000 lejes bírságot szabtak ki, és 38 vezetői engedélyt vontak be gyorshajtás miatt. (Agerpres)

Bírságoltak az állategészségügyiek

Összesen 246 bírságot szabtak ki 1,768 millió lej értékben októberi ellenőrzéseik során az Országos Állategészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Hatóság (ANSVA) felügyelői. Az intézmény hétfői közleménye szerint a felügyelők pékárut, kenyeret és péksüteményeket, egyéb élelmiszereket, üdítőitalokat és szeszes italokat előállító vállalkozásoknál vizsgálgódtak. Az ellenőrzők többek között a következő rendellenességek miatt büntettek: az élelmiszertárolási előírások mellőzése, az öltözők és a dolgozók egészségügyi felszerelésének hiánya, a megfelelő mennyiségű fertőtlenítőszer hiánya, a fertőtlenítés és rágcsalóítás elmulasztása, a munkavállalók egészségét védő felszerelések karbantartásának elmulasztása. (Agerpres)

Vádemelés

Vádat emelt az országos korrupcióellenes ügyészség (DNA) Florea Dascălu, a közúti infrastruktúrát kezelő országos társaság (CNAIR) út- és autópálya-karbantartási osztályának igazgatója ellen. A DNA hétfői közleménye szerint az előzetes letartóztatásban lévő vádlottnak vesztegetés elfogadása, hétrendbéli befolyással üzérkedés és illetéktelen személyek nem nyilvános információkhoz való hozzáférése miatt kell bíróság elé állnia. A vádirat szerint Florea Dascălu 2022 májusa és október 22-e között igazgatói minőségében több alkalommal kért és kapott pénzt és más javakat (összesen 37.060 lej értékben) egy kereskedelmi vállalat igazgatójától, hogy cserében befolyását felhasználva közbenjárjon különböző tisztviselőknél és magánszemélyeknél szándékok elnyerése érdekében. Ugyanakkor nem nyilvános dokumentumokat tett hozzáférhetővé az illető számára, amelyek elősegítették, hogy megnyerje a CNAIR által kiírt közbeszerzési pályázatokat. A vádlottat július 13-án érték tetten a DNA ügyészei, amint átvett az ügyben tanúként szereplő személytől 10 ezer lej csúszópénzt és 5000 lej értékű javakat. (Agerpres)

Módosították a jövő évi inflációs előrejelzést

A Román Nemzeti Bank felfelé módosította ideai és jövő évi inflációs előrejelzését, így erre az évre 16,3 százalékos fogyasztói árindexre számít – közölte Mugur Isărescu, a jegybank kormányzója hétfőn. Korábban a központi bank 13,9 százalékos inflációt prognosztizált 2022 végére. A jövő évi prognózist is jelentős mértékben módosították, így az infláció 2023 végén várhatóan eléri a 11,2 százalékot a korábban előrejelzett 7,5 százalékhelyett. Októberben lassult Romániában az éves infláció, 15,3 százalékra mérséklődött a szeptemberi 15,9 százalékról. A jegybank kedden emelte 50 bázisponttal 6,75 százalékra az alapkamatot. (MTI)

Hazugságok és nagy remények

(Folytatás az 1. oldalról)

„nagy győzelmet” fognak ünnepelni. Az AUR ilyen győzelmet vár a romániai helyi, parlamenti és elnökválasztásokon is.

De nem csupán az ellenzék elégedetlen a jelenlegi koalícióval. A Szociáldemokrata Párt (PSD) elnöke szerint a koalíciós kormányban a PSD képviseli az érettséget és a szakmaiságot, és bár amúgy semmi gondja a koalíciós partnerekkel, magyarázatot vár az országos helyreállítási terv (PNRR) egyes előírásaival, a koronavírus elleni oltások beszerzésével vagy az energiapiac liberalizálásával kapcsolatban. A Nemzeti Liberális Pártnak (PNL) és az RMDSZ-nek többek között meg kellene indokolnia, miért foglalták be a PNRR-be a hőerőművek bezárását, amikor senki sem kötelezte erre őket, vagy miért liberalizálták úgy az energiapiacot, hogy nem gondoskodtak a fogyasztók védelméről.

Am mindezek és annak ellenére is, hogy a PSD-elnök megszólalásainak állandó visszatérő motívuma, hogy a PSD kilép a koalícióból, a múlt hét végén azt mondta, egy ilyen lépés a koalíció szakadásához vezetne, és előrehozott parlamenti választásokig „fajulna” a helyzet, de – dobta be a dupla csavart – mégis ez fog történni, ha a PNL jövő május végén nem engedi át neki a kormányfői tisztséget.

Folyik tehát a csatározás, a politikusok szeme előtt már a 2024-es választások lebegnek. Mindegyik alakulat „hatalmas” győzelemre számít. Addig az ígéretek is „hatalmasak” lesznek. Majd minden marad a régiben...

Marosvásárhelyt elárasztotta a szemét

Fotó: Nagy Tibor

(Folytatás az 1. oldalról)

Hétfőn tanácskoztak az illetékesek, az Ecolect Maros Községi Társulás, a megyei tanács és a Brantner-Veres Company képviselői, de még a kora délutáni órákban sem sikerült választ kapjunk a miértekre, arra, hogy mi az oka annak, hogy Marosvásárhelyen napok óta nem hordják el a szemetet. A Brantner cég megígérte, hogy három nap, legkésőbb egy héten belül kitakarítja a várost és a környező falvakat.

A lakosság nagyon sokat, civilizált, szelektív hulladékgyűjtést várt a sok éven át vajdó megyei projektől, hogy végre jó közérzettel léphessünk az utcára. Mint ismert, a megyei integrált hulladékgazdálkodási terv optimalizálása érdekében hét övezetre osztották a megyét, hogy ezekben szakszerű munkát végezzenek az erre vállalkozó cégek. A hét zónában hosszas elemzés, mérlegelés után választották ki a szolgáltatókat. Az utolsót június 21-én nevesítették, amely a 2-es zónában – Marosvásárhelyen,

Nyárádszeredában és a környező falvakban – hivatott elhordani a szemetet. Ez az övezet számít a legnagyobb „falatnak”, mert itt a legtöbb a hulladék, tehát a szolgáltatónak anyagilag is megérte „megfogni” a megközpontot.

Köztudott, hogy a nyertes cégnek, a Brantner-Veres Company-nak 120 nap állt a rendelkezésére, hogy felkészüljön a munkára. Ez a határidő október 21-én járt le, de mivel a szerződés megkötésére hivatott Ecolect Maros Községi Fejlesztési Társulás úgy vélte, hogy a cég nem készült fel a feladatra, két héttel, november 4-ig meghosszabbította a határidőt.

Tíz napja tehát az új cégnek kellene elszállítania a hulladékot, de nem teszi. Legalábbis nem mindenhol. Sok helyen halomban áll a szemet.

Magyarázat pedig nincs.

Közben a közösségi médiában folyik a sárdobálás. Claudiu Maior volt alpolgármester egy kisfilmet töltött fel, amelyben megmagyarázza, miért ajándékoz két zsák sze-

metet a polgármesternek, amit a hivatal előtt helyez el, azzal az ígérettel, hogy minden nap 17 órakor megteszi, amíg a városban össze nem gyűjtik a szemetet. Az illetékeseket arra kéri, ellenőrizzék, hogyan történt az új köztisztasági szolgáltató kiválasztása. Portik Vilmos alpolgármester bejegyzésben válaszolt erre, mondván, hogy az illegális személerakást a törvény és a városi tanács határozata értelmében büntetik. A szabályok pedig mindenkire vonatkoznak.

A Helyi Rendőrség vezetője arról tájékoztatta az alpolgármestert, hogy Claudiu Maior városi tanácsos nevére bírságot állítottak ki, amiért háztartási szemetet helyezett el a polgármesteri hivatal bejáratánál. A cselekedetet követően kiállított jegyzőkönyvről lévén szó, az értesítést postán juttatják el a címzettnek.

Az alpolgármester arra is felhívja a figyelmet, hogy a 302-es számú tanácsi határozat értelmében a hulladéknak a nem kijelölt helyen való elhelyezése 1000 és 2000 lej közötti összeggel büntetendő.

– Tudatában vagyunk annak, hogy tarthatatlan a helyzet. A Helyi Rendőrség a múlt héten csaknem 100 bírságot rótt ki a köztisztasági vállalatra. A város minden illetékes munkatársa igyekszik segíteni a céget a begyűjtésben, a Helyi Rendőrség folyamatosan jegyzőkönyvezi és jelenti a helyzetet az ezért felelős intézményeknek, ide értve az Ecolect Maros Önkormányzatok Közötti Fejlesztési Társulást, amelynek kizárólagos jogköre a megkötött hulladékgazdálkodási szerződés felbontása – közölte bejegyzésében Portik Vilmos.

Hétfőn este, kevéssel lapzártá előtt, rendkívüli sajtótájékoztatót tartott Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke és Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere,

ahol bejelentették, hogy elkezdik a szerződésbontás proceduráját a Brantner-Veres köztisztasági vállalattal. A felszólítás után a szerződésbontásra akkor kerül sor, ha 30 napon belül nem sikerül teljesíteni a szerződésben foglaltakat, nem tartják be a hulladékgyűjtési programot.

Péter Ferenc azt is kilátásba helyezte, hogy ha nem oldódik meg a helyzet, összehívják a katasztrófavédelmi bizottságot. A 2-es zónában

csak Székelyhodoson és Jedden sikerült betartani az ütemtervet, máshol nem.

Soós Zoltán polgármester megerősítette, súlyos a helyzet, a Helyi Rendőrség, a közterületfenntartó igazgatóság munkatársai folyamatosan monitorozzák a városban tapasztalható rendellenességeket, bírságnak. Minden szemeteskosci útvonalán és minden településen, ahol ott maradt a szemét, a bírság 2500 lej.

Az olvasónk által beküldött fotón hétfőn reggel a Gyümölcskertész (Pomicultorilor) utcában összegyűlt szemét látható

Novák Csaba Zoltán veszi át a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet vezetését

Fotó: Karácsonyi Zsigmond (archív)

Hétfőn iktatta szenátori tiszttségéből való lemondását Novák Csaba Zoltán történész, aki november 14-től a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet (ISPMN) vezetését veszi át.

A Román Akadémia marosvásárhelyi Gheorghe Șincai Kutatóintézetének tudományos munkatársa hangsúlyozta, megtisztelő volt számára hat éven át képviselni az erdélyi magyarság érdekeit a törvényhozásban, amelynek az ok-

tatási szakbizottságában tevékenykedett. „Ezzel a váltással úgy tudok szakmai szinten kiteljesedni, hogy közben a tudomány oldaláról segíthetem a szövetség munkáját, és szolgálhatom az erdélyi magyarság és a Romániában élő összes nemzeti kisebbség érdekeit. Az új munka szakmai vonalon nyit lehetőséget arra, hogy tevékenyen járuljak hozzá a kisebbségi kérdésekhez” – fogalmazott Novák Csaba Zoltán. (RMDSZ-tájékoztató)

Magyarul is kötelező lesz feliratozni az emléktáblákat, köztéri alkotásokat

Ezentúl magyar nyelven is kötelezően feliratozni kell a kihelyezett emléktáblákat, köztéri alkotásokat, műemlékeket, amelyek a magyar közösséghez kötődnek valamilyen formában. Kihirdette az államelnök az RMDSZ által kezdeményezett törvénymódosítást, amelynek értelmében a kisebbségek nyelvén is feliratozni kell ezeket az alkotásokat.

Szabó Ödön, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezető-helyettese kifejtette: „Ez egy speciális

törvény, így nem csak azokon a településeken lesz kötelező az előírás, ahol 20 százalék felett élnek magyarok, hanem minden településen, ahol a magyar kisebbséghez kötődő alkotást, emléktáblát helyeznek el köz- vagy magántéren”.

A törvénymódosítás másik jelentős újítása, hogy nagy részben decentralizálja az ilyen jellegű alkotások kihelyezésére vonatkozó procedurát, a bukaresti jóváhagyást a Kulturális Minisztérium

megyei intézményei vagy a köztéri műemlékek országos bizottsága zonális intézményeinek jóváhagyásával lehet ezentúl kérni.

Szabó Ödön rámutatott, hogy a tervek szerint egy olyan internetes felület létrehozása is része a törvénynek, amelyen minden köztéri alkotás megtalálható, valamint a feliratozások úgynevezett QR-kódokat tartalmaznának, amelyek további információkat nyújtanának az érdeklődőknek. (RMDSZ-tájékoztató)

A DIICOT-nál 605 bűnvádi dossziében elévültek a bűncselekmények

Összesen 288 bűnvádi eljárást kell megszüntetnie, és 317 büntetőperben kell ejtenie a vádakát a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni ügyészségnek (DIICOT) az elévülés megszakításával kapcsolatos alkotmánybírósi határozat visszamenőleges hatályú alkalmazása miatt. Az okozott kár összértéke a lezárás előtt álló ügyekben meghaladja az egymillárd eurót.

Az adatokat a DIICOT-tól kapott információkra hivatkozva ismertette hétfőn a Birák Fóruma.

A szervezet közleménye szerint a terrorizmus és szervezett bűnözés elleni ügyészségnél folyamatban lévő 288 bűnvádi eljárás közül

162-ben részben, 126-ban pedig teljes egészében elévültek a bűncselekmények. A bűnvádi dossziékban megállapított károkozás összértéke 564.969.518 euró.

Ugyanakkor a DIICOT által elindított 317 büntetőper közül 143-ban a bűncselekmények és a vádlottak egy részét, 174-ben pedig valamennyi bűncselekményt és vádlottat érint az elévülés megszakításáról szóló alkotmánybírósi határozat visszamenőleges hatályú alkalmazása. A perekben megállapított károkozás összértéke 541.907.512 euró.

Az alkotmánybírószak május 26-án határozott arról, hogy alkotmányellenes a büntető

perrendtartásnak az az előírása, amely szerint új bizonyítékok esetén megszakítható az elévülés. A taláros testület megállapította azt is, hogy 2018 januárja és 2022 májusa között egyetlen esetben sem szakadt félbe az elévülés.

Korábban az ország több bírósága jogegységi határozatot kért a legfelsőbb bíróságtól arról, hogy az alkotmánybírósi határozatok visszamenőleges hatállyal is alkalmazandók-e. A legfelsőbb bíróság október 25-én mondta ki, hogy az elévülés megszakításával kapcsolatos alkotmánybírósi határozatok visszamenőleges hatállyal alkalmazandók a kedvezőbb jog elve alapján. (Agerpres)

Molnár Vilmos Az Év Szerzője

„A csoda ott lapul...”

A 28. marosvásárhelyi könyvünnep beszélgetőestjeinek csütörtöki nyitórendezvényén, a Korszellem, értékrend, emberiség a mai magyar irodalomban című eszmecsere előtt első alkalommal adták át a Nemzeti Színház nagytermében Az Év Szerzője díjat. A hagyományteremtő szándékkal létrehozott kitüntetés egy olyan erdélyi alkotónak ítélte oda a romániai irodalmi lapok főszerkesztőiből álló zsűri, akinek 2021. október 1-je és 2022. szeptember 30-a között önálló kötete jelent meg.

Nagy Székely Ildikó

– A marosvásárhelyi nemzetközi könyvvásár egyik célja, küldetése, hogy programjaival hozzájáruljon ahhoz, hogy az erdélyi magyar írók, költők minél nagyobb figyelmet kapjanak. Ebbe az elgondolásba illeszkedik bele legújabb kezdeményezésünk is, ugyanis 2022-től minden évben egy díjjal szeretnénk elismerni az erdélyi magyar szerzőket – foglalta össze az ünnepi pillanatot lényegét a szervezők nevében Szepessy Előd, a Marosvásárhelyi Kulturális Központ elnöke, majd az értékelőbizottság tagjainak – Bőszörményi Zoltánnak, az Irodalmi Jelen, Karácsonyi Zsoltnak, a Helikon, Szűcs Lászlónak, az Újvárad, Vida Gábornak, a Látó és Zsidó Ferencnek, a Székelyföld főszerkesztőjének – mondott köszönetet közreműködésükért.

A kitüntetést – amelyhez Gyarmathy János kisplasztikája mellett a Communitas Alapítvány jóvoltából pénzzutalom is tartozott – Molnár Vilmos, József Attila- és Márai Sándor-díjas író, költő, szerkesztő vehette át. A díjazottat Karácsonyi Zsolt költő, műfordító, színház- és irodalomkritikus laudálta.

– Kevesen értenek úgy a csodához, ahhoz, hogy miért is fontos nekünk a csoda, mint éppen ő. (...) Művei arról is szólnak, hogy a csodára nem is kell várnunk, mert ott van, ott lapul mellettünk, már-már kiüti a szemünket, ha nem vigyázunk. A csoda folyamatosan mozgásban van, a legváratlanabb helyszíneken és helyzetekben bukkan fel. (...) Az év szerzője minden alkalommal kiengedi a hatalmat a kezéből, mert bízunk benne, az olvasókban. Megéri bízni az év szerzőjében, és megéri olvasni minden sorát. (...) Aki (...) végigolvassa például a legutóbbi, *Kőrösi Csoma Sándor csodálatos cselekedetei* című kötetét, megtudhatja, hogyan kell közeledni a világhoz, hogy az mégis csodás legyen – hangzott el a méltatásban.

A továbbiakban egy kisfilm közel egyperces jelenetében vallott a szerző a budapesti Corvina Kiadónál tavaly megjelent műről. „Egyfajta kaland belefogni egy tör-

ténet megírásába. Az író, szerintem, jó, hogyha hagyja, hogy a történet írja önmagát” – fogalmazódott meg a felvételen, a következő percekben pedig élőben is színpadra érkezett az – egy ideje súlyos egészségi gondokkal küzdő – kitüntetett, élettársa és gondozója, Márkus Katalin kíséretében.

Molnár Vilmos mindenekelőtt a könyvvásár szervezőinek mondott köszönetet, akik megoldották, hogy a gyógyászati intézetből, ahol pár órával korábban tartózkodott, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színházba eljusson. A továbbiakban Karácsonyi Zsoltnak köszönte meg az elismerő szavakat, amelyek számára annál jelentőségesebbek, mivel a nyolcvanas évek elején a Helikon elődjének számító Utunkban jelentek meg első írásai.

– Őszintén, és nem a formáság kedvéért mondom, hogy meglepett ez a kitüntetés, hiszen az irodalmi lapok főszerkesztői, akik rám sza-

a szerző bőrébe, és a szerző szemével láthatja a világot. Egy kicsit olyan ez, mint egy reinkarnáció – mondta a 2022-es év szerzője.

Írók a háborúról

Az est második felében Mészáros Sándor korszellemről, az irodalom háborús időkben való szerepéről vagy szerepnélküliségéről, illetve a kulturális hidegháborúról hívta párbeszédre meghívottjait: Bereményi Gézát, Korpa Tamást, Markó Bélát, Péntek Orsolyát, Tolnai Ottót és Vida Gábert. A sok szálon futó eszmecsere Tolnai egy gyermekkori emlékképet, a „sárgyúró” orosz tankok látványát idézte fel, Bereményi Géza azokról az ellenőrizhetetlen folyamatokról tett említést, amelyek miatt az ukrainai háború kitörése óta éjszakánként „másként” álmodik, és amiért fél a Kelettől, de a Nyugattal sem rokonszenvez. Péntek Orsolya Márai Sándor és Hamvas Béla háborús naplóiból kiindulva megjegyezte: akár közéleti íróként reflektál az alkotó a kor történéseire, akár magába fordul, amikor egyik napról a másikra nincs otthona, és nincs mit ennie, nem író már, hanem egy nyomorult ember. Markó Béla, a *Zsarnokra várva* című kötet szerzője szerint az írói empátia megköveteli a vesztesek melletti kiállást. Korpa Tamás – akinek fiatal kora miatt nincsenek személyes emlékei az 1989-es rendszerváltás előtti időkről, és akinek a háború felmenői tárgyi örökségében, egy üvegphárbán és egy pincében őrzött szuronytörben

Fotó: Nagy Tibor

a könyvvásár nyitóestjének meghívottjai.

Az idegen vonzása, taszítása

A szemle négy napján számos további érdekfeszítő párbeszéd született, az egyik legszínesebb talán éppen a 28. könyvünnep mottójához kapcsolódó utazás témakörében. A szintén Mészáros Sándor moderálta szombat délutáni beszélgetésen kiderült, hogy Kiss Noémi sokkal izgalmasabbnak találja a kelet-európai „szedett, poszttraumás tájakat”, mint a globalizált Nyugatot, a centrum helyett a perifériát, akár a „a rendetlenséget, a koszt”, így úti célul is inkább az ukrainai Csernovic városát, Bulgáriát vagy éppen a Gyimeseket választotta Párizs vagy London helyett. Péntek Orsolya ezzel szemben a klasszikus európai kultúrához vonzódik, és számára az utazás identitáskeresés, önmaga tisztább látása. Rendszeresen eljár a nagyvárosok kiállításaira – egy fapados repülőjárárral egy ilyen kiruccanás gyakran rövidebb időt vesz igénybe, mint autóval Óbudáról bejutni a pesti forgatagba –, *Hősés Rómában* című regénye megírásakor azonban nem a kinti élményvilág, hanem egy belső bolyongás, a hetvenes évekbeli disszidálás, az elvesztett és megtalált haza kérdése foglalkoztatta.

Nyáry Krisztián szórakoztató tényirodalom szerzőjeként más szemmel fogadja be az eléje táruló világokat.

– Utazás közben azt nézem például, hogy itt mászkált valamikor Petőfi, és akkor ehhez van valami-féle viszonyom – mondta az alkotó, majd hozzátette, hogy a történelmi Magyarország területén kalandozva mindig van benne egyfajta otthonosságérzés, a világ más részeire pedig úgy csodálkozik rá, mint bárki más.

Oravec Imre – Nyáry Krisztián gondolatmenetéhez illeszkedve – úgy vélte, senki sem azért utazik, hogy arról aztán írjon. Az író különbséget tett a rendszerváltás előtti és utáni elindulások között – előbbi kapcsán egy felejthetetlenül kellemetlen NDK-s tapasztalatról mesélt –, majd a későbbiekben azt is elmondta, hogy háromszor ment ki „végleg” Amerikába, de végül mégiscsak itthon találta meg a helyét. Ettől függetlenül azt sem titkolta, hogy egy következő életében nem szeretne író lenni, mi több, leginkább a múltba menne vissza, 18. századi telepésnek.

Az „itthon” és „máshol” viszony kapcsán Kiss Noémi kiemelte: olyan kép él külföldön Magyarországról, ami kezd sematikus lenni. Nem igaz a magyar irodalomra,

hogy csak a saját, belső dolgaival foglalkozik, és képtelen univerzálisabb témák felé közelíteni. Az ilyen feltételezésektől meg kell védeni ezt az irodalmat – szögezte le az alkotó, aki szerint a globalizált irodalmi piacon való megfelelés helyett egy magyar mű bolgár vagy román fordításának is ugyanúgy lehet örülni.

Az ideális otthonvilág

Mészáros Sándor azon kérdésére, hogy mit tudtak vagy tudnának nehezen megszokni idegenben, Nyáry Krisztián elárulta: nem szeret olyan helyre utazni, ahol nincs kiépített csatornarendszer, ugyanis van benne egyfajta félelem az egzotikumtól, a komfortzónából való kilépéstől, így, ha választania kellene Indonézia vagy New York között, gondolkodás nélkül az utóbbi mellett döntene.

Az eszmecsere moderátora arra is felkérte beszélgetőtársait, hogy nevezzenek meg egy várost vagy tájat, ahol a legszívesebben élnének.

Oravec Imre úgy vélekedett, hogy a mai nagyvárosok elvesztették funkciójukat, ezért inkább egy védelmi rendszerként működő, középkerületi települést tudna otthonaként elfogadni. Kiss Noémi az olaszországi Trieszt városát említette, majd hozzátette, hogy mégis inkább vidéken találja meg a helyét, íróként is vidéknek érzi magát. Péntek Orsolya Lisszabont nevezte meg, majd ennek kapcsán elmesélte, hogy első ottani látogatása során egyfajta hazatérésélmény kerítette hatalmába mind a várost, mind a portugál kultúrát illetően.

– Egy szomorú életérzés, ami valahol mégis vidám, és benne van egy hatalmas tér lehetősége – írta körbe vonzódása tárgyát az alkotó.

Nyáry Krisztián így fogalmazott: – Jól érzem magam a nagyon nagy városokban, de nem tudnék ott élni, ahogy egy picike faluban sem, mert szükségem van arra, hogy a kultúra intézményes szerkezete elérhető távolságban legyen. Nekem az ideális a háromszázézer-félmillió lakosságú település, mint Kolozsvár, Graz, amit az ember még be tud látni, meg tud tanulni, megismeri a szokásait. De szeretek Budapesten is élni, és szeretek onnan kiszakadni, kívülről rálátni.

A párbeszéd zárógondolata is Nyáry Krisztiántól jött a magyar irodalom művelőinek más kultúrákkal való érintkezése, illetve saját nyelvi kultúrájukba való bezártsága kapcsán: – Amikor egy író utazik, akkor is a saját nyelvén és kultúrájában utazik, akkor is magyar író lesz. Legfeljebb, ha rájön, hogy ez emigráció, akkor elhallgat.

vaztak, egytől egyig megkaphatták volna – tette hozzá a díjazott, majd bevallotta, hogy lelkiismeret-furdalása van, amiért az elmúlt évben, amelynek nagy részét különböző kórházakban töltötte, nemigen volt ideje, lehetősége írni a lapoknak, többek között a Látónak, amelynek rendszeres szerzője. A legnagyobb köszönetet végtelen türelméért párjának tolmácsolta a bal felére lebémult alkotó, az egybegyűlteknél pedig izgalmas kalandozásokat kívánt a könyvek világában.

– Egy könyv elolvasása olyan utazás, amikor az olvasó belebújhat

konkretizálódik – olyan alkotói megmozdulásokról tett említést, mint a délszláv háborút gyerekként megélt vajdasági alkotók Élőlánc-konferenciája. Vida Gábor elmesélte, hogy a nagyapja háborús naplója az ukrainai események után teljesen átértékelődött, maivá vált a számára. A továbbiakban kulturális értékválságról, írói szolidaritásról, az alkotói önszerveződés erejéről is szó esett, és többféle politikai álláspont is megfogalmazódott. Az eszmecsere végén Mészáros Sándor reményét fejezte ki, hogy jövőre vidámabb témát járhatnak majd körbe

A turizmust, a történelmi közeledést szolgálja majd

Az országos helyreállítási tervnek köszönhetően megújul a Teleki-kastély

Október 19-én Bukarestben az Európai Beruházásokért és Projektekért Felelős Minisztériumban gróf Teleki Kálmán, a gergyességi Teleki-kastély tulajdonosa aláírta azt a finanszírozási szerződést, amelynek köszönhetően az országos helyreállítási terv (PNRR) alapján 3,75 millió euró (héával együtt 4,6 millió euró) támogatást nyújtanak az épület felújításához. Az Európai Beruházásokért és Projektekért Felelős Minisztérium 122 millió euróból valósítja meg a Hívogató Románia című országjáró projektet, mellyel a cél a hazai épített örökség népszerűsítése, felújítása. Tizenkét tematikus turisztikai útvonalat építenek ki, ezek közül három a várak, kastélyok és római táborok útvonala. A kastélyok útján 19 ismert és kevésbé ismert kastély szerepel, ezek közül ötöt, a Kovászna megyei Kálnoky-kastélyt, a Szilágy megyei Bélydy-kastélyt, a Maros megyei Teleki-kastélyt, a Hunyad megyei Vajdahunyad várát (részlegesen) és a Hargita megyei Urmánczy-kastélyt újítják fel összesen 22,3 millió euróból.

Vajda György

A gergyességi kastély felújítási terveiről gróf Teleki Kálmán számolt be lapunknak. Mint ismeretes, az első gergyességi várat az 1400-as években építették. A régi várkastélyt 1772-ben lebontották és ekkor fogtak hozzá a mai kastély építéséhez, végleges formáját 1803-ban nyerte el. A kastély körül francia-, majd az 1840-es években angolparkot alakítottak ki. Teljes szépségében a második világháború végéig állt. 1944 végén a németek, majd a falu lakossága, az oroszok, végül a kisajátítást követően a kommunista korban rabolták ki. Alig maradt valami az egykori berendezésből. Az 1949-es államosítás után a kastélyban tbc-preventórium működött 2011-ig. A család 2006-ban kapta vissza a kastélyt azzal a feltétellel, hogy a preventórium még öt évig működhet a falai között. Gyakorlatilag 2011. június 30-ától foglalhatják el az épületet a jogos tulajdonosok.

Teleki Kálmán kifejtette: már akkor az volt a szándéka a családnak, hogy a kastély kerüljön be a turisztikai és kulturális körforgásba. 2011–2012-ben állagmegőrzési

munkálatokat végeztek. Ezzel olyan állapotba került az épület és a körülötte levő udvar, hogy hozzáfoghattak a rendezvényszervezéshez. 2013-ban létrehozták a Teleki Kastély Egyesületet, amely pályázatok útján felvállalta a szervezői munkát. Ennek köszönhetően a kastélyban bálakat, konferenciákat, kastélynapokat, kiállításokat, koncerteket szerveztek. Rendszeressé váltak a különböző táborok (cserkész-, alkotó- és műhelytáborok). Ugyanakkor magánrendezvények és esküvők helyszínéül is kezdtek kedvelni. Három alkalommal itt szervezték az Awake fesztivált. A hírnévvel együtt a turistaforgalom is megnőtt. 2020. március 15-étől az egyesület két fizetett alkalmazottat foglalkoztatott a további rendezvények szervezéséért, azonban mindent derékba tört a koronavírus-járvány.

– Tisztában voltunk azzal, hogy a kastélyt csak egy alapos megvalósíthatósági terv szerint lehet majd felújítani, ezért több olyan tábort szerveztünk, ahol műépítészek, építőmérnökök, művészettörténészek, biológusok és hasonló érdeklődésű egyetemi hallgatók a tanárok irányításával felmérték az épületet, így

Gróf Teleki Kálmán Fotók: Vajda György

2018 óta folyamatosan dolgoztunk a tanulmányon, amely végül 2020-ban készült el. A különböző pályázatok útján szervezett kulturális rendezvényeken kívül mind az állagmegőrzési munkálatokat, mind a táborokat a család finanszírozta. De tudtuk, hogy a terv nélkül nem lehet továbblépni, és benyújtottuk pályázatunkat az Európai Beruházásokért és Projektekért Felelős Minisztériumba, ahol az országos helyreállítási terv (PNRR) kiírására jelentkeztünk, ugyanis az volt a részvétel feltétele, hogy legyen egy gazdaságilag is alátámasztott megvalósíthatósági tanulmány. A projektet részben saját magam készítettem, majd a benyújtási határidőt megelőző hat hónapban bevontam szakértőket is, hiszen elég rövid határidőket szabtak meg. Azt kellett hangsúlyozzuk – ami részben már működött –, hogy miként értékesítjük az épületet turisztikai szempontok szerint – mondta Teleki Kálmán.

A finanszírozási szerződést a miniszter társaságában, más hasznélvező kastélytulajdonosok vagy képviselők jelenlétében október 19-én írták alá Bukarestben. A felújítást ezzel a 3,75 millió euróval (4,6 millió euró héával együtt) támogatják az Európai Unió által rendelkezésre bocsátott pénzeszegekből. A terv szerint az összeg az épületjavítást fedezi részben. Ki kell cserélni az épületgépészetet, meg kell erősíteni a tetőzetet, új fűtőhálózatot építe-

nek ki, amelyet időnként részlegesen is lehet majd használni, új melléképületek lesznek, továbbá a betonudvart is olyan burkolattal helyettesítik, amely lehetővé teszi a talaj természetes szellőzését. Fontos a falak szigetelése és kiszáritása. A park átrendezésére nem vonatkozik a terv.

A pályázat célkitűzése szerint az épületfelújítás után két célt szolgál majd az épület: egy része múzeumként fog működni, másik része

megszűntetik), koncertek, konferenciák és nagyobb kulturális rendezvények szervezésére szánják. Teret adnak állandó és időszakos képzőművészeti, fotóművészeti kiállításoknak is. Két vendéglakrészt is kialakítanak, hiszen az egyik szándék az, hogy komolyzenei mesterkurzusokat tartsanak vendégtanárok meghívásával. És nem zárkoznak el egyéb rendezvényektől sem, ezért megmarad a már berendezett nagy konyha is. Teleki Kálmán reméli, hogy a felújított kastélyt még többen látogatják meg, és a rendezvényekkel együtt sikerül ezáltal némiképpen fedezni a fenntartási költségeket.

– Tekintettel arra, hogy a kastélylátogatók 90%-a román anyanyelvű turista, eltökélt szándékunk, hogy a kastély újraindításával a román–magyar kulturális közeledést is fokozzuk. Ezért nemrég befejeztük a Marosi Ildikó által megírt – édesapám emlékeit felidéző – kötet román nyelvű fordítását, amelyet nemsokára forgalmazunk a kastélyban és a Gemma könyvesboltban, a továbbiakban is szeretnénk hasonló kiadványokat megjelentetni vagy rendezvényeket szervezni – mondta Teleki Kálmán.

A pályázati kiírás szabályai szerint a nyerteseknek 2023. március 31-ig alá kell írniuk egy kivitelezővel a munkavállalási szerződést. Egy bizonyos összegig a munkálatokat közvetlenül lehet kiadni, de a nagyobb értékűkre versenytárgyalást hirdetnek meg abban a reményben, hogy megfelelő minőségű munkát végző, megbízható és becsületes kivitelezőt találnak. Az országos helyreállítási terv (PNRR) alapján finanszírozott felújítást legkésőbb 2026. június 30-ig be kell fejezni. Így a jelenlegi helyzet szerint ez a dátum egy új fejezetet nyit majd a gergyességi Teleki-kastély történetében.

pedig a kulturális rendezvényeknek ad teret. A múzeumi részében olyan állandó kiállítások berendezését tervezik, amelyek bemutatják, hogyan volt berendezve és miként éltek a kastélyban a huszadik század közepéig. Egy másik tárlat a magyar nemesség két világháború között és a kommunizmus éveiben történt kismémmizésének kálváriáját mutatja be. Természetesen a tárlatok berendezését szakértőkre bízzák.

A báltermet és a nagy szalont, amelyet most egy fal oszt ketté (ezt

Az igazi erdélyi ember emlékére

Emléktáblát avattak gróf Bethlen Istvánnak

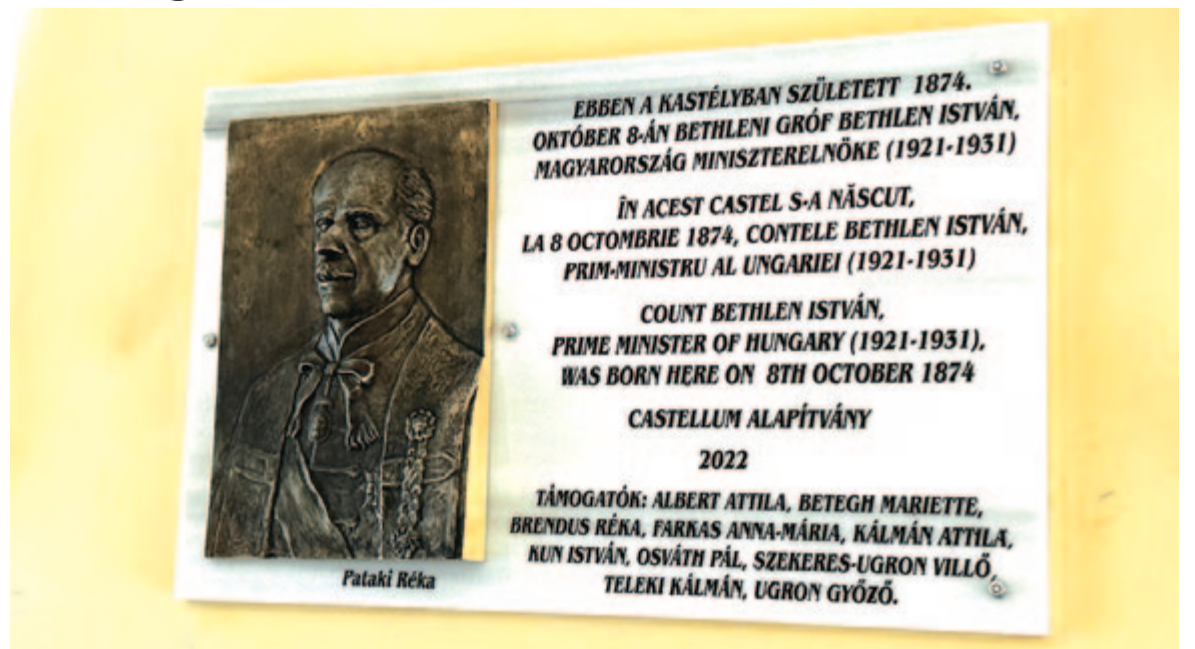
Bethleni gróf Bethlen István 1874. október 8-án született a geryeszegi Teleki-kastélyban. Élettörténete számos érdekességet tartalmaz. Kiváló diplomata volt, nem vizionálta túl Magyarország képességeit. 1921 és 1931 között, miniszterelnökként az I. világháború utáni romokból talpraállította Magyarországot, és a fellendülés útjára terelte. 1945-ben a Szovjetunióba deportálták, mert attól tartottak, hogy megkísérel a kommunistaellenes összefogást. 1946. október 5-én hunyt el egy moszkvai börtönkórházban. A geryeszegi Teleki-kastélyban már régebb is volt kiállítva emléktáblája, abban a szobában, ahol született, ez a tábla azonban elveszett. November 12-én, a Castellum Alapítványnak köszönhetően, egy új emléktáblát helyeztek el a kastély bejáratához.

Nagy-Bodó Szilárd

Az emléktábla-avatás kapcsán Haller Béla, a Castellum Alapítvány elnöke elmondta, hogy a projekt az ifjúság kezdeményezésére született, akik mellé az alapítvány vezetősége teljes mellszállással odaállt. Haller Béla úgy vélekedett, hogy szükség van a történelmi helyszínek megjelölésére, hiszen az adott helyen a megemlékezés mindig sokkal mélyebb, mint általánosságban emlékezni egy személyiségre, illetve az illető hagyatékára. Az elnök azt is elmondta, hogy pillanatnyilag nincs tervben más emléktábla állítása, de reménykednek, hogy a leleményes fiatalok újabb ötletekkel állnak elő, más korosztályok részéről is várják a kezdeményezéseket. Haller Béla úgy fogalmazott, hogy mindenképpen támogatják az ötletek megvalósítását.

Teleki Kálmán, a geryeszegi Teleki-kastély tulajdonosa beszámolt arról, hogy korábban volt Bethlen Istvánnak táblája a kastélyban, abban a szobában, ahol született, azonban nyoma veszett. Így a szombati emléktábla-avatás a történelmi tény visszaállítására. Gróf Teleki Kálmán úgy fogalmazott, hogy az emléktábla egy olyan személynek állít emléket, aki mintapéldája volt az erdélyi magyar emberek gondolkozásmódjának.

Az avatóünnepséget követően gróf Bethlen István életútjáról tartott előadást Romsics Ignác történész, aki könyvet is írt Magyarország egykori miniszterelnökéről. A történész szerint a XX. századi magyar politikusok közül Bethlen István a legkiemelkedőbb. Számos olyan döntést hozott, amelyek ma is példaeértékűek. Azonban voltak olyan lépései is, amelyek egy demokráciában nem elfogadottak, mint például

A geryeszegi Teleki-kastélyban felavatott Bethlen István-emléktábla

Fotó: Nagy-Bodó Szilárd

a választójog és a földreform kérdésében, mutatott rá Romsics Ignác. Bethlen István egyik legnagyobb érdeme, hogy jól fel tudta mérni, a Trianon utáni Magyarországnak milyen mozgásteret lehetőségei vannak. Ezekben a lehetőségekben belül számos esetben a maximumot tudta elérni. Többek között az ő diplomáciai érzékének köszönhető, hogy Sopron és környéke visszakért Magyarországhoz. A történész rámutatott, hogy Bethlen Istvánt nemzetközi szinten komoly politikusnak tartották, aki nem ment fejfel a falnak.

Romsics Ignác aláhúzta, Bethlen Istvánnak nemcsak Budapesten van szobra, hanem Erdélyben is, ahonnan származott, és ahova visszajött az 1940-es visszacsatolás után, hiszen a földbirtokai és a kastélya is Mezősámsond környékén voltak. A történész úgy véli, az emléktábla jele annak, hogy mind Geryeszeg, mind a környéke számon tartja, hogy Bethlen István innen származott, és a magáénak tekinti őt mint kiemelkedő történelmi személyt.

A történész arra is kitért, hogy

először az 1970-es években írt Bethlen Istvánról, azonban az akkori rendszer ezt negatívan fogta fel, és a publikáció majdnem az állásába került. A nyolcvanas években egyre inkább kezdett elfogadottá válni Bethlen István munkássága, a rendszerváltás után pedig Antall József példaképként hivatkozott az egykori miniszterelnökre. Romsics Ignác úgy fogalmazott, hogy bár az Orbán-kormány számos döntésével nem ért egyet, azzal igen, hogy ápolja Bethlen István emléket.

A Fomco cég Ford kamionszervizt nyitott Maroskeresztúron

A marosvásárhelyi Fomco cégcsoport bővítette szolgáltatási hálózatát. Csütörtökön délben Marosvásárhely és Maroskeresztúr határában, a gépkocsi-lajstromozási hivatal (RAR) mögötti telephelyen megnyitotta a Ford kamionszervizt. A szerviz csatlakozott a Ford kamionokat és haszonjárműveket forgalmazó Cefin Trucks hálózatához, és eredeti alkatrészekkel biztosítja a szakszerű javítást, karbantartást.

Vajda György

Az eseményen jelen volt mások mellett Nyulas Judit, a Fomco szerviz tulajdonosa, Csizmadia Róbert, a cég vezérigazgatója, a vendégek közül Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke, Kovács Edit, Maroskeresztúr polgármestere, Cordean Alexandru, a gépkocsi-lajstromozási hivatal Maros megyei kirendeltségének igazgatója, Stefano Albarosa, a Cefin Trucks vezérigazgatója.

Miután a telephely udvarán Maroskeresztúr polgármestere a vendégekkel és házigaárdákkal szimbolikusan elvágta az új üzemszolgálat avatószalagját, a cég oktatótermében folytatódott a rendezvény. Nyulas

Judit cégvezető elmondta, hogy a Fomco 2010-ben nyitotta meg tehergépjármű-szervizét, a minőségi munkának köszönhetően 2020-tól az IVECO járművek kizárólagos szervizévé vált, majd elérte, hogy a Ford tehergépkocsikat forgalmazó Cefin Trucks cégcsoport a több mint 100 éves múltú világmárka szervizként jelölje ki a Fomcot.

Kovács Edit polgármester elmondta, a község területén ez a legnagyobb cég, közvetlen és közvetett hatást gyakorol a község életére, nem mellékes az anyagi hozzájárulása a helyi költségvetéshez, így örömmel avatta fel a cég újabb szolgáltatását jelentő műhelyét. A cég jelenléte, fejlődése követendő példa lehet mások számára is, az önkormányzat szívesen karolja fel az ilyen kezdeményezéseket – mondotta.

Péter Ferenc, a megyei tanács elnöke barátként, és elnökként is üdvözölte a vendégeket. Kiemelte azt a csapatmunkát, amelynek köszönhetően a megye egyik jelentős cége lett a Fomco. Nem véletlenül választotta ki a Cefin Trucks cégcsoport a Fomcot, hiszen széles körű, jó minőségű szolgáltatást nyújt, megbízható partnere a helyi és a megyei önkormányzatnak is.

Csizmadia Róbert vezérigazgató rövid bevezetőjében elmondta, a Fomco Marosszent-

A Fomco cég Ford szervizrészele

Fotó: Berszán István

györgyön kezdte tevékenységét, 2010-ben nyitott telephelyet Maroskeresztúron, ahol tehergépkocsikat szervizelt. Majd bővült az ügyfélkör, így „egy dombot is el kellett költöztessenek”, hogy újabb csarnokot építsenek. Az erőfeszítéseknek köszönhetően immár az IVECO márka szervizelése mellett a Fordot is felvállalhatták.

Stefano Albarosa, a Cefin Trucks vezérigazgatója bemutatta a cégüket. Azzal kezdte ismertetőjét, hogy könnyű volt kiválasztani a Fomcot a Ford márkaszervizének, ugyanis minőségi szolgáltatást végez, folyamatosan beruház, a munkaerőt képezi, korrekt, megbízható partner. Mindez garantálja a fejlődést. A cég 2017-től forgalmazza a Ford márkát. Az elektromos motorkerékpártól a 44 tonnás kamionig mindenféle haszonjárművet eladásra kínálnak. Négy törökországi gyárból, telephelyről származó alkatrészekből állítják össze a járműveket, amelyeket egy-két ország kivételével egész Európában forgalmaznak. A gyártók közé tartozik a craiovai Ford gyár is, ahol jelenleg két személygépkocsi-márkát állítanak elő. A török gyárakból évente mintegy 415.000 jármű kerül piacra, a romániai gyár elérte az évi 260.000-es számot. A craiovai üzem nemsokára Európa legnagyobb – az elektromos járművekhez szükséges – akkumulátorgyártója lesz.

Románia több megyéjében van képviselői üzletük (összesen 21) és kamionszervizük. Helye van a fejlődésnek – tette hozzá –, a romániai üzleti forgalom 2022-ben a cégcsoport 10,1%-át tette ki, ugyanakkor vannak megyék, ahol még nem sikerült szolgáltatási egységet nyitni, ez is a stratégiai tervek között szerepel. Romániában eddig mintegy 3000 kamiont adtak el. 44 országban van forgalmazójuk. A Törökországban összeszerelt Fordokhoz Törökországból, Lengyelországból és Németországból szállítják a cserealkatrészeket. A világban kiterjedt szervizhálózatokkal rendelkeznek, amelynek most része lett a Fomco cégnél üzemeltetett egység is. Európában 267, Afrikában 15, a Közel-Keleten 13, Oroszországban és az egykori szovjet államokban 49 szervizük van.

A jelenlévőknek bemutatkozott Tenie Laurențiu, a romániai szervizhálózatok igazgatója, aki az alkatrészellátással foglalkozik, és Elena Dobre, akinek a segítségével az ügyfelek személyre szabott feltételek között vásárolhatnak, lízingelhetnek járműveket.

A megnyitó végén a Fomco cég vezetői elismerő plakettet vettek át Stefano Albarosától, a Cefin Trucks vezérigazgatójától, aki eredményes együttműködést kívánt új partnereinek. A rendezvényt kötetlen beszélgetés zárta, amelyen részt vettek a vendégek mellett a cég alkalmazottai is.

Balról jobbra – Tenie Laurențiu, Stefano Albarosa, Nyulas Judit, Péter Ferenc, Kovács Edit

Fotó: Vajda György

Váratlanul behívták a Sepsí OSK egy másik játékosát is a román csapatba

Nicușor Bancu és Florin Tănase után Denis Alibec sem játszhat a román labdarúgó-válogatottban a Szlovénia és a Moldovai Köztársaság elleni barátságos mérkőzésen.

Bár a Szuperligában élvonalas Farul játékosak megjelentek a gyülekezéson, mivel izomsérüléssel érkeztek, a nemzeti együttes orvosai nem javasolták a szereplésüket.

A döntés nyomán Edward Iordănescu edző a Sepsí OSK játékosát, Marius Ștefănescu-t hívta be a keretbe.

A székelyföldi alakulat egy másik játékosa, Nicolae Păun is tagja a válogatottnak a soron következő összecsapásokon.

Románia két barátságos mérkőzést játszik a héten: csütörtökön este fél 7-től a Kolozsvár Arénában Szlovénia ellen, vasárnap pedig Kisinyovban a Moldovai Köztársaság ellen. Mindkét találkozót a Pro Arena televízió közvetíti élő adásban.

Fotó: a Sepsí OSK közösségi oldala

A román keret összetétele

- * kapusok: Horațiu Moldovan (Bukaresti Rapid 1923), Ștefan Tărnovanu (Bukaresti FCSB), Mihai Popa (FC Voluntari)
- * háttvédek: Cristian Manea (Kolozsvári CFR 1907), Alexandru Pantea (FCSB), Adrian Rus (Pisa), Ionuț Nedelcearu (Palermo), Andrei Burcă (CFR 1907), Radu Drăgușin (Genoa), Raul Opruț (Nagyszébeni Hermannstadt), Marius Ștefănescu (Sepsí OSK), Bogdan Vătăjelu (CSU Craiova)
- * középpályások: Darius Olaru (FCSB), Daniel Boloca (Frosinone), Marius Marin (Pisa), Tudor Băluță (Konstancai FCV Farul), Nicolae Păun (Sepsí OSK), Răzvan Marin (Empoli), Alexandru Cicăldău (Al-Ittihad Kalba), Andrei Cordea (FCSB), Olimpiu Morușan (Pisa), Antonio Sefer (Rapid 1923), Denis Drăguș (Standard Liege), Claudiu Petrița (CFR 1907)
- * támadók: George Pușcaș (Genoa), Daniel Paraschiv (Hermannstadt)

Dárdai először a magyar válogatott keretben

Nego Loic sérülés miatt nem játszhat

Sérülés miatt a fehérvári Nego Loic kikerült a Luxemburg és Görögország elleni mérkőzésekre kiegészülő magyar labdarúgó-válogatott keretéből.

A magyar szövetség (MLSZ) vasárnap közölte Twitter-oldalán, hogy a középpályás izomsérülés miatt nem tud csatlakozni a többiekhez, és helyére Marco Rossi szövetségi kapitány nem hív be másik játékost. Nego már a Kisvárdai elleni vasárnapi bajnokn sem szerepelt.

Az MLSZ az este folyamán további változásokat jelentett be közösségi oldalán. Ezek szerint Bolla Bendegúz (Grasshoppers) és Kleinheisler László (NK Eszék) sem csatlakozhat a kerethez, amelybe a MOL Fehérvár két játékosa, Schön Szabolcs és újoncként Dárdai Pál kapott meghívót.

A nemzeti együttes csütörtökön Luxemburgban lép pályára, három nappal később hazai pályán a görögökkel játsszik barátságos mérkőzést.

A magyar labdarúgó-válogatott kerete

- * kapusok: Dibusz Dénes (Ferencváros), Szappanos Péter (Budapest Honvéd), Tóth Balázs (Puskás Akadémia)
- * védők: Botka Endre (Ferencváros), Fiola Attila (MOL Fehérvár), Lang Ádám (Omonia Nicosia), Mocsai Attila (ZTE FC), Nagy Zsolt (Puskás Akadémia), Willi Orbán (RB Leipzig), Szalai Attila (Fenerbahçe)
- * középpályások: Baráth Péter (DVSC), Csongvai Áron (Újpest FC), Kerkez Milos (AZ Alkmaar), Nagy Ádám (AC Pisa), Schön Szabolcs (MOL Fehérvár), Styles Callum (Millwall), Vécsei Bálint (Ferencváros)
- * támadók: Ádám Martin (Ulszan Hyundai), Dárdai Pál (MOL Fehérvár), Gazdag Dániel (Philadelphia Union), Kalmár Zsolt (DAC), Németh András (Genk), Sallai Roland (Feiburg), Szoboszlai Dominik (RB Leipzig) + Dzsudzsák Balázs (Debreceni VSC) a görögök elleni mérkőzésre

Kettős Mercedes-győzelem a Brazil Nagydíjon

A szombati sprintverseny után a vasárnapi futamot is a Mercedes brit versenyzője, George Russell nyerte meg a Forma-1-es Brazil Nagydíjon. A 24 éves pilóta ezzel egy napon belül megszerezte második futamgyőzelmét az F1-ben, ahogy ez csapatának, a Mercedesnek is az idei második sikere. Ráadásul Russell mögött csapattársa, a hétszeres vb-első Lewis Hamilton ért célba a második helyen a 71 körös viadal végén.

A két Mercedes mögött Carlos Sainz Jr., a Ferrari spanyol versenyzője lett a harmadik, aki szombati második helye ellenére, büntetés miatt a hetedik pozícióból startolt.

A már világbajnok Max Verstappen (Red Bull) az első körben Hamiltonnal koccant, és autója első szárnya megsérült, így a mezőny

végéről kellett felkapaszkodnia, s végül a hatodik helyen fejezte be a versenyt.

Mozgalmasan kezdődött a futam, az első kör közepén ugyanis Daniel Ricciardo meglökte a pénteki időmérőn első Kevin Magnussent, a dán pilóta megpördült, kocsija pedig eltalálta az ausztrált, így mindketten kiestek. A baleset miatt a biztonsági autó hajtott a pályára, és egészen a hatodik kör végéig vezette a mezőnyt.

Az újraindítás után a már világbajnok Verstappen Hamiltonnal csatázott, és a második kanyarban úgy tűnt, a hétszeres vb-győztes brit kissé ráhúzta autóját riválisára, így összeértek, és mindketten hátracsúsztak. Ráadásul a holland Red Bulljának első szárnya megsérült. Kevéssel később Lando Norris és Charles Leclerc harmadik helyért folyó harca torkolt utközésbe.

Előbbi a belső ívről kissé kisodródva lökte meg a monacói Ferrarját, mely a pályát elhagyva a gumifalnak csapódott, ám a kornak tűnő ütközés ellenére Leclerc visszatért a pályára.

Közben az élen Russell, és az így második Sergio Perez távolodott a riválisaiktól, Carlos Sainz pedig megelőzte Norris-t. A balesetek után Verstappennek és Leclerc-nek kellett a boksza hajtania, majd a teljes mezőnyt üldözőbe vennie.

A kezdeti izgalmak után nyugodtabban körözött a mezőny a folytatásban, Russel biztosan őrizte előnyét Perez előtt, akire Sainz nem tudott közelíteni. Ugyanakkor Hamilton folyamatosan küzdötte vissza magát az élmezőnybe, és az elől haladók kerékcseréi után néhány körön át az élen haladt, majd a 30. körben, saját abroncsainak cseréje után a negyedik pozícióba tért vissza.

A folytatásban a két Mercedes, Russell és Hamilton tempója volt a legjobb, s miután Sainz másodszor is a boksza hajtott, Hamilton előbb a harmadik helyre jött fel, majd Perez megelőzését követően a másodikra.

Amikor már úgy tűnt, hogy a két Mercedes diadalát nem fenyegeti semmi, akkor 18 körrel a vége előtt Norris autója a pálya szélén megállt, és előbb virtuális, majd valóságos biztonsági autós szakasz következett. A kényszerű lassítás után 12 köre maradt az összerázódott mezőnynek a leintésig, s hamar egyértelművé vált, hogy a bizton-

sági autós szakasz legnagyobb vesztese Perez lesz. A mexikói versenyző Red Bulljának erősen használt gumijaival nem tudta feltartóztatni a mögötte jövőket, akik közül előbb Sainz, majd az egész futamon nagyot küzdő Leclerc, valamint Alonso és Verstappen is elment mellette. A Mercedest vezető két pilótának viszont nem kellett izgulnia, Russell és Hamilton egyértelműen a leggyorsabbak voltak a mezőnyben, így magabiztos kettős győzelmet arattak.

A világbajnokságból még egy futam, az Abu-dzabi Nagydíj van hátra, amelyet vasárnap rendeznek.

Eredményjelző

Forma-1-es Brazil Nagydíj, Sao Paulo (71 kör, 305,584 km)

- * pontszerzők: 1. George Russell (brit, Mercedes) 1:38.34.044 óra, 2. Lewis Hamilton (brit, Mercedes) 1.529 másodperc hátrány, 3. Carlos Sainz (spanyol, Ferrari) 4.051 mp h., 4. Charles Leclerc (monacói, Ferrari) 8.441 mp h., 5. Fernando Alonso (spanyol, Alpine) 9.561 mp h., 6. Max Verstappen (holland, Red Bull) 10.056 mp h., 7. Sergio Pérez (mexikói, Red Bull) 14.080 mp h., 8. Esteban Ocon (francia, Alpine) 18.690 mp h., 9. Valtteri Bottas (finn, Alfa Romeo) 22.552 mp h., 10. Lance Stroll (kanadai, Aston Martin) 23.552 mp h

* leggyorsabb kör: Russell (1:13.785 perc, 51. kör)

* pole pozíció: Russell

A vb-pontversenyek állása

- * versenyzők: 1. Verstappen 424 pont – már világbajnok, 2. Leclerc 287, 3. Pérez 286, 4. Russell 257, 5. Hamilton 234, 6. Carlos Sainz Jr. 227, 7. Norris 111, 8. Ocon 86, 9. Alonso 81, 10. Bottas 49, 11. Sebastian Vettel (német, Aston Martin) 36, 12. Daniel Ricciardo (ausztrál, McLaren) 35, 13. Kevin Magnussen (dán, Haas) 24, 14. Pierre Gasly (francia, Alpha Tauri) 23, 15. Lance Stroll (kanadai, Aston Martin) 14, 16. Mick Schumacher (német, Haas) 12, 17. Cunođa Juki (japán, Alpha Tauri) 12, 18. Csou Kuan-ju (kínai, Alfa Romeo) 6, 19. Alexander Albon (thai-földi, Williams) 4, 20. Nicholas Latifi (kanadai, Williams) 2, 21. Nyck De Vries (holland, Williams) 2

- * csapatok: 1. Red Bull 710 pont – már világbajnok, 2. Ferrari 514, 3. Mercedes 491, 4. Alpine 167, 5. McLaren 146, 6. Alfa Romeo 55, 7. Aston Martin 50, 8. Haas 36, 9. Alpha Tauri 35, 10. Williams 8.

Fotó: az F1 közösségi oldala

Techuniverzum

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Ez a program felgyorsítja a számítógépét

Sok olyan programról hallani, amely azt ígéri, hogy gyorsabbá teszi a számítógépünket. Ezek nagy része egy harmadik fél által készített alkalmazás, amely jobb esetben semmit nem csinál, rossz esetben pedig vírus, amely vagy az adatainkat lopja el, vagy emellett még lassítja is a számítógépünket. Sokáig számos felhasználó esküdött a CCleanerre, de az évek során kiderült, hogy bár néha hasznos a program – például az úgynevezett fájltermelések eltávolításában –, nem lehet vele megváltani a világot. Nemrégiben maga a Microsoft állt elő egy, a CCleanerhez hasonló szoftverrel, amelyet az újabb Windows verzióval ellátott gépekre készített. A legjobb dolog ebben a programban, hogy ingyenesen elérhető. A szaklapok arról cikkeznek, hogy a tesztek alapján ez nem humbug.

Nem mondunk újat, amikor azt állítjuk, hogy a számítógépek időről időre karbantartásra szorulnak. Már olyan értelemben, hogy érdemes ránézni, van-e rajtuk olyan szoftver, amit nem használunk, illetve a fájlok között is érdemes rendet csinálni. Ha ezekre nem figyelünk oda, egy drága, több ezer lejes számítógép is lelassulhat. Ebben a karbantartásban az a jó, hogy az esetek túlnyomó többségében nem kell érte fizetni, hi-

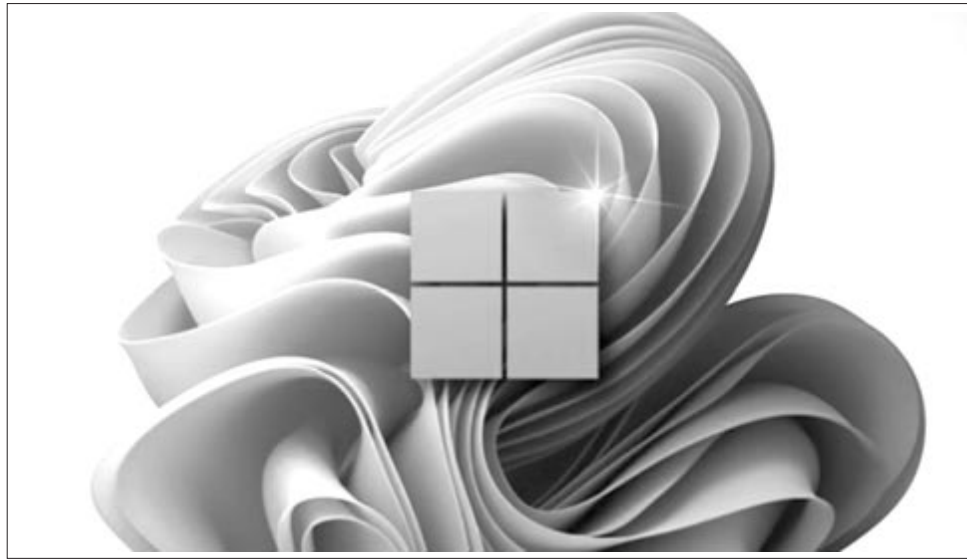
szén mi magunk otthon, szakember segítségével is el tudjuk végezni. Ilyen téren nyújt segítséget a felhasználóknak a Microsoft új ingyenes szoftvere, a PC Manager. Ez egy új megoldás, ami jelen pillanatban béta üzemben működik, de a felhasználók így is kipró-

bálhatják. És ajánlott is használni, többek között a The Verge nevű szaklap újságírói szerint, akik azt állítják, hogy a program hasonlít a CCleanerhez, de számos ponton jobb is annál.

A Microsoft PC Manager egyik fontos tu-

lajdonsága, hogy minden elvégezhető munkát egyetlen felületre helyez át a windowsos gépeken, ennek köszönhetően egy helyről lehet menedzselni az erőforrásigényes alkalmazásokat, de még azt is be lehet innen állítani, hogy melyik böngésző legyen az alapértelmezett a számítógépünkön. Ezek mellett a PC Managerrel átfogó elemzést tudunk végezni a számítógép tárolóegységein, így kiderül, hogy melyek azok a programok, amelyek ideiglenesen helyet foglalnak, valamint, hogy melyek azok az állományok, amelyek terhelik a számítógépet. A Microsoft boost – gyorsító – funkciót is beépített a PC Managerbe, amivel helyreállítható, illetve javítható a gép működése.

A PC Managert bárki letöltheti, akinek Windows 10-et vagy annál újabb operációs rendszert futtat a számítógépe. Érdekesség, hogy a PC Manager a programot hivatalosan még nem mutatta be a Microsoft – erre magyarázat lehet, hogy még csak béta fázisban van –, de már ingyenesen letölthető a hivatalos honlapról. Nem kell megijedni, a Microsoft oldaláról való letöltés biztonságos, és minden bizonnyal, ahogy elkészül a végleges változat, a techóriás is bejelenti a programot.

Microsoft-logó

Forrás: Microsoft

Különleges móddal bővültek a Samsung okostelefonjai

Minden felhasználó rémálma, hogy szervizbe kell vennie a telefonját. Egyrészt manapság már szinte mozdulni sem lehet nélküle, másrészt ezen az eszközön tárolunk minden személyes adatot. Ezekből pedig következik, hogy nem szeretnénk megválni, még rövid időre sem, az eszközünktől, hiszen, ha van is tartalék telefonunk, arra át kell menteni bizonyos dolgokat, ameddig vissza nem kapjuk a készülékünket. Vannak olyan felhasználók, akik mindent átesznek, azonban ez időigényes, így a legtöbben csak az abszolút létfontosságú tényezőket telepítik át a tartalék készülékre, már ha egyáltalán rendelkeznek ilyennel, ha nem, akkor kezdődik az igazi vakarózás, hogy mit is csináljunk. Arról nem is beszélve, hogy Murphy törvénye alapján éppen szükségünk lesz egy olyan dologra, amit nem tettünk át. Aztán meg a szervizben hozzáférhetnek a személyes adatainkhoz, amit valószínűleg nem szeretnénk, még akkor sem, ha nincs titkolnivalónk. Tehát mindent törölni kell a telefonról, azaz mindent át- vagy ki kell menteni, majd visszatenni. Ezek fényében nem csoda, hogy az emberek rettegnek attól, ha szervizbe kell vinniük a telefonjukat, és a művelet nagyobb volumenű, mint egy fólia felrakása vagy egy akkumulátorcseré. Szerencsére a Samsung előállt egy vadonatúj funkcióval, ami megkönnyíti a felhasználók életét.

A Samsung még a nyár közepén kezdte el tesztelni az úgynevezett karbantartási módot (Maintenance Mode), amelynek az a lényege, hogy ha beállítják, a szervizben nem férnek hozzá semmilyen személyes adatunkhoz, sem a képekhez, sem az üzenetekhez, sem a névjegyekhez. Sőt, a szervizben dolgozók még azt sem tudják megnézni, milyen alkalmazásokat telepítettünk a telefonunkra. Röviden megfogalmazva: az új funkció lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy blokkolják az adataikhoz való hozzáférést. A funkció tesztjei jól sikerültek, így a Samsung hamarosan globálisan is bevezeti az új módot. Egyelőre a Galaxy S22 család, a Galaxy Z Flip4, illetve a Galaxy Z Fold4 kapja meg a funkciót, de tervben van, hogy régebbi modellekre is kiterjesztik.

A Samsung közleményében azt írja, hogy a karbantartási mód egy külön felhasználói fiókot hoz létre arra az esetre, ha a felhasználó beadja az eszközt javítani. Amikor karbantartási módban van a telefon, úgy lehet működtetni az alapvető funkciókat, hogy közben a szerviz munkatársai nem férnek hozzá a személyes adatainkhoz. A vállalat egy konkrét példát is említett, ha ki kell cserélni a telefon optikai egységét, azaz a kamerát, akkor azt tesztelni is kell, a karbantartási mód mindezt úgy teszi lehetővé, hogy csak azok a képek fognak megjelenni a galériában,

Telefonszerviz, illusztráció

Forrás: <https://xiaomiszervizshop.hu>

Samsung Galaxy S22 Ultra, illusztráció a Karbantartási módhoz

Forrás: Samsung

amelyek azután készültek, hogy a telefonon aktiválták a funkciót, így a régebbi, személyes fotóinkat a szervizben nem fogják látni. A karbantartási módot úgy lehet beállítani az eszközön, hogy a „Beállítások” menüben az „Akkumulátor és eszköz karbantartása” opciónál kiválasztjuk a Karbantartási módot, ennek megnyomása után újraindul a telefon. A bekapcsolás után pedig minden személyes információ korlátozva van. A karbantartási mód használata során generált adatok és a fiók automatikusan törlődik, amint a tulajdonos kilép a karbantartási módból. Ezt a Google-fiók jelszavának megadásával tudja megtenni, illetve, ha be van kapcsolva a kétféle azonosítás, az sms-ben kapott egyszer használatos kódot is be kell írni.

Miközben be van kapcsolva a karbantartási mód, azaz szervizelés közben lehetőség van arra is, hogy a Google Play Áruházból töltsenek le alkalmazásokat, viszont a módból való kilépést követően ezek is automatikusan törlődnek.

Vannak olyan szélsőséges helyzetek, amikor a karbantartási mód nem nyújt biztonságot a személyes adatoknak, ilyen például az alaplapcsere. Ebben az esetben meg kell bízunk a szervizesekben, hiszen az ő feladatuk lesz az adatok áthelyezése is az új alaplapon levő tárolóegységre. Ezt csak úgy kerülhetjük el, ha minden adatunk ki van mentve valamilyen felhőszolgáltatásba. Ezenkívül viszont valós biztonságot nyújt személyes adataink számára a karbantartási mód.

Legyen vagy ne legyen?

Kuszálík Péter

Tavaly novemberben a vár udvarán található 'üvegúrba' költözött a könyvvásár, az ideit visszatérhetett a színház előcsarnokába. Szerencsére – mondom –, noha az ideit sokkal visszafogottabb volt az 1995–2000-es évekből. Mi lesz egy év múlva? „A jövőt nem sejtetem, (...) ahogy lesz, úgy lesz” – dúdoltuk 1957-ben a Szabad Európa Rádióban naponta felhangzó – nem túl optimista – sláger. A szomszéd országban zajló háború kimenetelétől is függ az, hogy mi lesz. A jelek nem túl biztatók: infláció, recesszió és egyebek; a könyves szakma szempontjából szomorú kilátásaink vannak, a papír állandó drágulása sem kecseset semmi jóval. Stb.

Nem folytatom a szomorkodást, valami ütődőbb dolgot mondanék. A vásár első rendezvényei között Szabó Róbert Csaba tartott kiselőadást Székely János szerkesztői leveleiről, ahol futólag azt is megemlítette, hogy Markó Béla – egy nyilvános megszólalása során, szintén a 30 éve elhunyt költő kapcsán – egy erdélyi irodalmi múzeum alapításáról elmélkedett.

Az ötlet nem új, kb. 1919-ben vetődött föl először. Magam is véle-

ményt mondtam erről (lásd: K. P.: *Mörfi naplója* című, 2020-ban megjelent kötetemben; 340–351. old.). Onnan idézem az alábbi sorokat.

„Az ehhez hasonló ötletek születését a kivitelezés szokta követni, ha van hozzá kellő igény (érdeklődés), akarat és pénz. Megemlítenék egy hasonló megvalósítást, amely megszületett ugyan, de – életképtelen lévén – hamar el is pusztult; ez a marosvásárhelyi Nagy Imre képtár volt. A 'szabad világban' történt, tehát 1990 után. Nem ismerem az ötlet gazdáját, sem a megvalósítóit, csak azt láttam, hogy a Köteles Sámuel és a Bolyai utca sarkán lévő házban berendezték és megnyitották a képtárat. Majd bezárták, mert nem volt látogatója.”

„Az én meglátásom szerint napról napra távolodunk az ötlet megvalósíthatóságától. Néhányat elmondok az érveim közül.

a) A kultúra nagy veszteségéről olvastam a napokban: Magyarországon tizenöt év alatt felére csökkent a könyvet olvasók száma. Ilyen irratlan pusztítás a tatárjárás óta nem volt! (...)

c) Nem tudom/tudjuk, hogy milyen látogatottságuk van a még létező emlékhelyeknek (Ady Endre, Benedek Elek, Áprily Lajos, Petőfi Sándor... más is van még?)

d) Tudom/tudjuk, hogy a Sütő András emlékezetét ápoló próbálkozásokat (pusztakamarási emléknapok, temetői koszorúzás) a teljes érdektelenség jellemzi.

e) A braziliai esőerdőket az elszármazás veszélyezteti, a kultúrát pedig az elsvatagosodás.

f) Ha múzeumot nem is, de legalább kilencvenkilenc méter könyvtári polcot meg lehetett volna spendirozni, ahová be lehetett volna pakolni a 'jobb emberek' kéziratos hagyatékát. De ez is csak egy kései sóhaj, ui. rengeteg írói hagyatékot emésztettek meg a szemétdombok, kályhák vagy a papírmalmok.”

A szoc.-komm. idején szövegezett sürgetések közül Jancsó Elemér cikkét említeném (*Utunk*, 1968. nov. 15.), amelyben a kolozsvári tudományegyetem professzora a kalldó írói örökségek sorsáról és az irodalmi múzeum szükségességéről értekezett.

A *Mörfi naplója*ban – a 'ki kerüljön be a múzeumba' kérdés ürügyén – ezt írtam: „Az tuti: ha rám bízna a szelektálást, akkor siralmas lenne az eredmény. Számomra Mester Zsolt *Koppantó* című regénye jelenti az erdélyi magyar irodalom 1945–1990 közötti szakaszának a csúcását, Pusztai János és Szabó Gyula pedig vonal alatt végezne.

De nem aggodom, mert senki se bízna rám ezt a munkácskát. A Minden Szempontot Bölcsen Mérlegelő Bizottság majd eldönti az írócelebek rangsorát.

Mindezt csak azért mondom, mert az a gyanúm, hogy amíg az íróársadalom efféle dolgait a *politikum* rendezzi (a maga sajátos elvei szerint), addig nem lehet szó objektív válogatásról (megítélésről, besorolásról). A jóvátehető döntések érdekében azt ajánlanám, hogy az Írók utcájának páros és páratlan oldalán is legyen egy-egy Múzeum, az egyikben a rendszer kegyeltjei, a másikban az ellenzékiek. A mindent felforgató gengszterváltás után elegendő volna csak a két firmát kicsereálni, kisebb zörrenések után pedig csak néhány büsztöt és hagyatékot kellene átcipelni a túoldalra.”

A kötetbe fölvettem egy 1973-ban született dokumentumot is, az írója Hajdu Győző, a címzettje pedig Fazekas János, a kommunista párt egyik igen befolyásos tisztségviselője volt. H. Gy. számtalan esetben fordult hozzá, remélte, hogy most is sikere lesz. „Az Írószövetség nemzetiségi bizottságában, valamint a Marosvásárhelyi Írói Egyesületben és az Igaz Szó szerkesztőségében az utóbbi időben többször felvetődött a romániai magyar irodalom múzeumának kérdése, illetve e múzeum

létrehozásának szükségessége. A szervezeti keret hiánya miatt az ötvenéves romániai magyar irodalom rendkívül értékes dokumentumai, kéziratai stb. magánszemélyek kezén elkalódnak.” – Ennek a szét-szóratásnak a megelőzése érdekében kilincsel a fölvtársnál. Stb.

Hogyan került hozzám a dokumentum? (A válasz megértéséhez két dolgot kell tudni: 1995. szept. – 2001. febr. között a *Látó* folyóirat szerkesztősége mellett működő Aranka György Alapítvány titkára voltam; abban az időben Gálfalvi György volt a lap főszerkesztője.) „Történt pedig, hogy az én előjövetelem után a *Látó* szerkesztőségét átköltöztették két utcával odébb, mert a volt Magyar Iparkamara épületét kinézték maguknak az új hatalom emberei. Gyurka bácsinak fogalma sem volt arról, hogy az *Igaz Szó* szerkesztőségének archívumát – törvény szerint – az állami irattárnak kellett volna beadnia, kiadta az utasítást: nem viszünk mindent, tessék szelektálni. Arra jártam, megláttam a nagy halom papírt, és kiválasztottam néhány iratrendezőt az utókor számára. Az egyik dosszié Hajdu Győző 1973-as levelezésének egy részét tartalmazta.”

A dossziét 2020 nyarán visszajuttattam a jelenlegi főszerkesztőnek; vélhetően a leendő múzeum ékesége lesz.

Együtt a tiszta és vidám természetért Környezetbarátok az óvodában

A környezet védelmének és szépítésének vágyából a 2021–2022-es tanévben a Szászrégeni 4-es Számú Napközi Otthon óvónői, egy újabb oktatási projektet indítottunk, a Szászrégeni Polgármesteri Hivattal együttműködve, amelynek témája: *Együtt a tiszta és vidám természetért*.

A természet iránti érdeklődés és szeretet a legtöbb gyermeknél ösztönös. Ezért fontos, hogy a gyerekeknél minél korábbi életkorban alakuljanak ki olyan viselkedések és szokások, amelyek egész életükre kihatnak. Ahhoz, hogy a természet barátai legyünk, ökológiai szemlélettel kell rendelkezniük, meg kell védenünk, tisztán kell tartanunk és gondoskodnunk kell szépségeiről, bárhol és bárkik is vagyunk. Legfontosabb céljaink közül megemlíteném: az óvodások felelősségének fejlesztését a környezetvédelem fontossága iránt; a környezet értékével és tiszteltben tartásával kapcsolatos készségek és

attitűdök felvázolása civilizált viselkedés során; a lakosság tudatosságának növelése a környezet fontosságával kapcsolatban is.

Nagy szeretettel, kíváncsisággal vettek részt csoportjaink gyerekei és szülei az óvoda által szervezett ökológiai aktivitásokon: őszi nagy-takarítás az udvaron, szelektív hulladékgyűjtés, ültetés, zöldséges kiskert kialakítása, növények gondozása stb.

Tanév közepén úgy éreztük, hogy ez a téma nagyon aktuális és nagyon kedves a kis ovisainknak. Így hát elhatároztuk, hogy nagyobb fába vágjuk a fejszénket, és megpróbálunk színesebb, vidámabb, tisztább, zöldebb udvart kialakítani, varázsolni óvodánk kis manóinak. Környezetvédelmi pályázatot írtunk és adtunk le a helyi tanácshoz támogatás érdekében. Sikerral jártunk, így hát munkához is láttunk.

A pályázat során több élménydús, játékos interaktív tevékenységet szerveztünk gyerekeinkkel,

szülőikkel és a helyi tanács több tagjával. Projektünk egy ökofelvonulással vette kezdetét városunk központjában, ahol a gyerekek a környezet védelmére, tisztaságára nevelő szórólapokat osztottak a járókelőknek, sugallva, hogy csak együtt sikerül a tiszta környezetet fenntartani.

Óvodánk udvarát több cserjével és évelő virággal ékesítettük: babér

illex, ezüstfenyő, orgona, magnólia, japán cseresznye, hortenzia, levendula. Meglepetésként ajándék fákat, virágokat és egyéb növényeket kaptunk az eladóktól (több tuja és boróka) és szülőktől (lila akác, fűszernövények, palánták) egyaránt. Hatalmas volt a lelkesedés, támogatás, de a munka is a szülők részéről, akik minden alkalomkor, amikor szükség volt rá, segítettek.

Továbbá sikerült egy szenzoriális ösvényt alkotni a gyerekeknek újrahasznosított tárgyakból (gumikerekek, műanyag palackok, kupakok) és természetes anyagokból (fenyőtoboz, kövek, moha, homok, fakéreg stb.). A szenzoriális kertünk megvalósítását is fontosnak tartottuk a gyerekek részére, mivel megtapinthatják és megszagolhatják a különböző illatú növényeket, és megismerhetik a használatukat: bazsalikom, zsálya, kapor, csombor, petrezselyem, menta, citromfű.

Ahhoz, hogy hasznosabban és több időt töltsünk a levegőn, hangsúlyt fektetünk a mozgásra is, tiszta környezetben egy egészségesebb életmóddal. Különböző pszichomotorikus jellegű játékszereket vásároltunk az outdooros tevékenységek érdekesebb, hasznosabb, egészségre nevelőbb megvalósításáért.

Pályázati tevékenységeink október 19-én zárultak, amikor, nagy meglepetésünkre, nagy számban érkeztek az érdeklődők. Figyelembe véve a különböző korosztályokat, differenciáltan szerveztünk akadálypályákat a kis óvodásainknak, bemutató, mennyi mindent tudnak

a tiszta környezet védelméről, hogyan kell szelektíven gyűjteni a hulladékot, szórakoztató és egyben kreatív jellegű versenyt a jelen lévő felnőtteknek. Integráltunk mozgást, környezeti nevelést, játékot, művészetet. Nagy volt a jókedv és lelkesedés kicsiknél-nagyoknál.

„A szemét túl értékes ahhoz, hogy csak úgy elhajítsuk, úgyhogy alternatív megoldásokat kell találnunk az ismételt felhasználására.” (Nicholas Mallos)

A nap zárópontjaként az újrahasznosított tárgyakból alkotott jelmezeket mutattuk be intézményünk udvarán. Büszke vagyok, hogy a szülők, nagyszülők, kolleganők nagy fantáziával csodálni való ruhákat tudtak kreálni hulladékból a gyerekeknek.

Idén tovább folytatjuk terveinket, ökológiai tevékenységeinket, bízva, hogy kis „szorgoskaink” elsajátítják a viselkedés módját, a szabályokat, a szeretetet környezetünk iránt, újabb ismeretekkel gazdagodva, mint például a komposztálás lényege.

Ugy érzem, hatalmas volt a munka, de a végeredmény nagy sikerélménynek bizonyult. Szívből köszönjük a gyerekeknek, szülőknek, a Szászrégeni Polgármesteri Hivatal és a helyi tanács tagjainak, a polgármester úrnak, akik hittek bennünk, és esélyt adtak, hogy mindezt megvalósítsuk.

Sütő Tünde óvónő,
4-es Számú Napközi Otthon,
Szászrégen

500 millió lej támogatás az elektromosautó-töltőhálózat fejlesztésére

A Környezetvédelmi Alap költségvetéséből 500 millió lejt különít el a környezetvédelmi minisztérium az országos elektromosautó-töltőhálózat fejlesztésére – közölte hétfőn Tánczos Barna.

A miniszter tájékoztatása szerint november 14-étől ismét lehet pályázni elektromos töltőállomások telepítésére. „A Környezetvédelmi Alap költségvetéséből 500 millió lejjel támogatjuk az országos töltőhálózat fejlesztését, amelyből normál teljesítményű töltőállomások telepítésére pályázhatnak az önkormányzatok és közintézmények. A roncsautó plusz programnak köszönhetően látványosan emelkedett az elektromos autók iránti kereslet, de ezzel párhuzamosan a töltéshez szükséges infrastruktúra

fejlesztését is prioritásként kell kezelniük a településeknek. A töltőhálózat kiépítése elengedhetetlen ahhoz, hogy arra ösztönözzük az embereket, a szennyező, belsőégésű motorral rendelkező járművek helyett minél többen válasszanak környezetbarát elektromos autót” – idézi az RMDSZ közleménye az környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti minisztert.

A programban olyan töltőállomások telepítését támogatják, amelyek legalább két töltési ponttal rendelkeznek, és töltőteltjesítményük 3,7 kW és 22 kW közötti. Egy 3,7 kW és 7,3 kW közötti teljesítményű töltőállomásra 20 ezer lejt, míg a 7,4 kW és 22 kW közötti töltőteltjesítményű állomásra 60 ezer lejt kaphatnak a pályázók.

Töltőállomások telepítésére az

önkormányzatok, fejlesztési társulások, közintézmények – beleértve az állami egyetemeket –, valamint üdülőtelepek is pályázhatnak. A jogosultak által igényelhető maximális összeg közintézmények esetében 400.000 lej; elsőrangú municípiumok esetében 5 millió lej, a községek esetében pedig 1 millió lej. Az országos jelentőségű üdülőtelepek 3 millió lejre, a helyi jelentőségű üdülőtelepek 2,7 millió lejre pályázhatnak.

Az elektromos autók töltőállomásainak kivitelezésére 100%-os támogatást kaphatnak a pályázók. A finanszírozási kéréseket a Környezetvédelmi Alap internetes felületén lehet benyújtani december 23-ig vagy a költségkeret kimerüléséig – derül ki a közleményből. (Agerpres)

Több mint 8 százalékkal csökkent a lakossági villamosenergia-fogyasztás

Romániában 5,7 százalékkal kevesebb villamos energia fogyott az év első kilenc hónapjában a tavalyi év azonos időszakához képest, ezen belül a lakossági fogyasztás 8,1 százalékkal csökkent – közölte a statisztikai intézet hétfőn.

Az ipari fogyasztók a tavalyinál 4,9 százalékkal kevesebb áramot

használtak, a közvilágításra fordított energiamegnyiség azonban 3,2 százalékkal nőtt.

Romániában a villamosenergia-termelés is csökkent: 6,6 százalékkal volt kisebb a tavalyi év első kilenc hónapjához viszonyítva. Leginkább a vízerőművek termelése esett vissza, 25 százalékkal, a hőerőműveké pedig 1,1 százalékkal. A napenergiából származó

árammennyiség 3,7 százalékkal, a szélenergiából előállított villamos energia mennyisége pedig 18 százalékkal nőtt.

A villamosenergia-behozatal 14,2 százalékkal, 6,4 terrawattórára, míg a kivitel 9,1 százalékkal 5,1 terrawattórára emelkedett a tavalyi év azonos időszakához képest, így Románia nettó importőr maradt a villamos energia terén.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (66289)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (66289)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (66256)

A THEREZIA KFT. B kategóriájú jogosítvánnyal rendelkező GÉPKOCSIVEZETŐT alkalmaz. Önletrajzát, kérjük, juttassa el a therezia@therezia.ro e-mail-címre. Érdeklődni a 0265/322-441, 0749-228-434-es telefonszámokon lehet. (66865)

GYÓGYPEDIKŪR és KINEZIOTERÁPIÁS KEZELÉSEK. Tel. 0756-680-226. www.sanuspedis.com (17775)

ALKALMAZUNK VARRÓNÓKET. Jó munkakörülményeket ajánlunk. GLOVER PRODEXIM KFT. Tel. 0744-500-605. (p.-l)

MAGÁNCÉG MÉRLEGGÉPES KÖNYVELŐT alkalmaz. Érdeklődni a következő telefonszámon: 0723-244-200. (sz.-l)

Az **OLIGRAF NYOMDA** műhelyébe **MUNKAERŐT** alkalmaz. A betanítás biztosított. Tel. 0725-917-421. (66865-l)

Kereseti lehetőség!

Az RMGE Maros felvásárol kukoricacsuhé-levelet

Néhány kritérium: minimum 18 cm hosszú legyen, penészes foltok nélkül, és csak a csuhélevelekre van szükség, a torzsa nélkül.

Raschel zsákokba kell csomagolni, 6 kg csuhé legyen egy csomagban, 20 lejt tudunk fizetni kilogrammjáért.

Amennyiben van az önök térségében, kérjük, jelezzék a következő telefonszámok egyikén: 0787-723-733 (Sikó László), 0787-806-502 (Józsa Eszter).

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ 200 kg körüli kövér disznó és pálinkafőző üst. KIADÓ 2 szobás lakás. Tel. 0740-124-154. (17733-l)

LAKÁS

KIADÓ másfél szobás, bútorozatlan garzonlakás hosszú távra a Kárpátok sétányon. Tel. 0749-425-152. (17663)

ELADÓ családi ház Sáromberkén, a Fő úton: 4 szoba, garázs, 800 m² terület. Tel. 0745-567-107. (17600-l)

ELADÓ ház Kelemtelkén, a 92. szám alatt. Tel. 0757-226-464. (17604-l)

MINDENFÉLE

A DENIS METAL KT. Koronkán (DE 60) begyűjt ócskavasat és nemvasfémeket, vállalja a szállítást. Tel. 0755-517-698. (23283-l)

NYUGDÍJAS hölgyet alkalmazunk kis üzletbe, 4 órás munkára. Tel. 0740-680-329. (17793-l)

VÁLLALUNK tetőfelújítást, bármilyen javítást, festést, szigetelést, csatornajavítást, terasz készítést. Hívjanak bizalommal! Tel. 0759-467-356. (17641-l)

VÁLLALUNK: tetőkészítést, ács munkát, bádogos munkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Bence. (17783-l)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy Lindab lemezből, szigetelést kartonból vagy polisztrénből, meszelést és kisebb javítást. Tel. 0758-639-258, Csaba. (17771-l)

ÁCSMESTER házak felújítását vállalja, tetőkészítést bármilyen lemezből, cserépből, ács munkát, cserépforgatást. Tel. 0746-739-502. (17743)

VARRNI, kézimunkázni szerető hölgyeknek ingyen felajánlok színes fonalakat. Tel. 0770-740-952. (17852)

MEGEMLÉKEZÉS

Ott pihensz, ahol már nem fáj semmi, nyugalmat nem zavarja senki.

Fájó szívvel emlékezem november 15-én elhunyt testvéremre, **KISS EDITRE** halálának első évfordulóján. Emlékezik rá testvére, Ilonka és hozzátartozói. (17846)

„Ha emlegettek, köztetek leszek, szeressétek egymást, ahogy én szerettem. Ne sírjatok, én már nem szenvedek, a fájdalom az, hogy nem lehetek veletek. Búcsúztam volna, de erőm nem engedett, csak a szívem súgta halkan: isten veletek.” Fájó szívvel emlékezünk id. **AGYAGÁSI JÓZSEFRE** halálának 2. évfordulóján.

Emlékét őrzi felesége, két gyermeke, fia, lánya és családjuk, öt unokája, testvérei és szomszédai. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! (17812)

*Csak az idő múlik, feledni nem lehet, szívünk őrzi szép emlékedet. Kegyelettel és fájó szívvel emlékezem drága jó édesanyámra, **MAGYARI VILMÁRA** halálának 8. évfordulóján. Örök álmát őrizzé béke és nyugalom. Jóságát, szeretetét soha nem feledjük. Leánya, Lenke és családja. (-l)*

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Őszinte köszönetünket fejezzük ki a rokonoknak, osztálytársaknak, barátoknak, szomszédoknak, ismerősöknek és minden jelenlevőnek, akik részt vettek **LUKÁCSI ROZÁLIA IBOLYA** született Zilahi temetésén, a sírjára virágot helyeztek és a jelenlétükkel is támogatták a gyászoló családot. Gyászoló fia és a gyászoló család. (17848-l)

Sajnos, abban a nehéz időben nem lehettünk melletted, hogy szóljunk hozzád, és fogjuk a kezdet. Nem búcsúzhattunk el tőled, csak utolsó utadra tudtunk elkísérni.

Sebzett szívvel, könnyes szemmel emlékezem november 15-én kislányomra, KISS EDITRE halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Búcsúzik bánatos édesanyja, Ibi, a rokonok és ismerősök. (17846-l)

MEGJELENT! SZÉKELYFÖLD KINCSESTÁRA

barangolás • történelem
 hagyomány • népi gyógyászat
 bölény, borvíz, ribizli
 ételreceptek • okos ötletek
 rejtvények • humor

Kapható a Médiatér és
 a Matula Media partnereinél,
 a lapárusoknál és az ismertebb
 könyvesboltokban

www.kalendarium.ro • facebook.com/SzekelyKalendarium/

Székely Kalendárium
 2023
 336 oldal • Ára 29 lej

LAM, hiteles
 megoldások!

LAM
 MICROCREDIT-MIKROHITEL

www.microcreditlam.ro
 0720 030 804

ETV ERDÉLYI MAGYAR
 TELEVÍZIO

MINDEN HÉTKÖZNAP
 18:20-TÓL

MOZAIK

Újdonságok a
 Kobak könyvesboltokban:

Dr. Máté Gábor
 és Dr. Gordon
 Neufeld

Dr. Máté Gábor
 Gordon Neufeld

A család
 ereje / Ragaszkodj
 a gyermekedhez!

Stephen King
 Tűzgyújtó

Stephen King
 TŰZGYÚJTÓ

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
 Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

ANO

SZTÁREK ANDREA

Akinek csak
 megszületni volt
 könnyű ...

DÉTÁR ENIKŐ

Jegyek elővételben
 a Kultúrpalota
 jegyirodájában
 vásárolhatók.

MAROSVÁSÁRHELY
 Kultúrpalota
 2022. November 25., 20⁰⁰ óra

ANAF
 Direcția Generală Antifraudă Fiscală

Több mint három kilogramm
 aranyat koboztak el az adócsalást
 vizsgáló ellenőrök

Az adó- és vámcsalás megelőzése és leküzdése érdekében az ANAF csalás elleni főigazgatóságának (DGAF) ellenőrei a közelmúltban 86 zálogházi, valamint drágakő- és fémkereskedelemben szakosodott vállalkozás tevékenységét ellenőrizték.

A vizsgálódó ellenőrök az adó- és számviteli jogszabályoktól való eltéréseket állapítottak meg, amelyekért összesen 825.500 lejes bírságot szabtak ki. Ezenkívül több mint 3 kg aranyat foglaltak le, amelynek becsült piaci értéke 706.440 lej, a nemesfémekre és drágakövekre vonatkozó szabályozás megsértése miatt. Egy strehaiai (Mehedinți megye) zálogházból 1,58 kg aranytárgyat koboztak el, amelyek becsült piaci értéke 317.684 lej.

Eddig 0,93029 kg aranyat értékesítettek a Gorj Megyei Állami Pénzügyi Igazgatóság területi értékesítési szolgálatán keresztül.

A csalás elleni adóellenőrök továbbra is ellenőrzik mind a kiskereskedelmi tevékenységből származó jövedelem megadóztatásának módját, mind az elektronikus pénztárgépek ANAF számítógépes rendszerhez való csatlakoztatására vonatkozó kötelezettség betartását és a használatukat.

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
 autómósó és -kozmetika
 – külső-belső tisztítás
 – kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
 Predeal u. 97 sz.
 Telefon: 0265/223-902
 0740-393-060

rádió
Radio GaGa
 Slágerek és új zenék

radio.kptv.ro

KPTV
 THE ROCK STATION
 radio.kptv.ro

Üzleti sikereinek titka:
 a jó **REKLÁM!**

Válassz a NÉPÚJSÁGOK
 ill. a nagy lapok hirdetésvesztéséért!

**A Marosvásárhelyi
 Transilvania Repülőtér**
 versenyvizsgálóval felvesz

• egy számítógép-rendszergazdát – COR-kód 252301.
 A versenyvizsga időpontja: november 29., 10 óra.
 A feliratkozás határideje: november 24., 15.30 óra.
 Bővebb tájékoztatás
 a www.aeroportultransilvania.ro/category/cariera/ honlapon
 vagy a 0265-328-888-as telefonszámon.